

La Ondo de Esperanto

Internacia sendependa magazino en Esperanto. 2017. №1

Internacia sendependa magazino. 2017. №1 (267)

Ekde 2017 *La Ondo de Esperanto* aperas nur elektronike, kiel bitgazeto laŭ la normoj “pdf” kaj “ePub”.

Aperas ĉiumonate, krom aŭgusto. Senpaga literatura suplemento jarfine.

Fondita en 1909 de Aleksandr Saĥarov. Refondita en 1991.

Eldonas kaj administras: Halina Gorecka

Redaktas: Aleksander Korĵenkov

Konstantaj kunlaborantoj: Peter Baláž, István Ertl, Irina Gonĉarova, Dafydd ab Iago, Wolfgang Kirschstein, Aleksej Korĵenkov, Floréal Martorell, Valentin Melnikov, Paŭlo Moĵajev, Sergio Pokrovskij, Alexander Shlafer, Andrzej Sochacki

Poŝta adreso: RU-236039 Kaliningrad, ab. ja. 1205, Ruslando

Retpoŝtaj adresoj: sezonoj@kanet.ru, sezonoj@yahoo.com

Retejoj: <http://esperanto-ondo.ru>, <http://sezonoj.ru>

Perantoj. Vidu la liston sur la sekva paĝo.

Abontarifo por 2017

Internacia eŭra tarifo: 15 eŭroj

Internacia dolara tarifo: 17 usonaj dolaroj

Pollando: 60 zlotoj

Ruslando kaj Belarusio: 750 ruslandaj rubloj

Anonctarifo

Plena paĝo: 50 eŭroj (3000 rubloj)

Duona paĝo: 30 eŭroj (1800 rubloj)

Kvarona paĝo: 15 (900 rubloj)

Okona paĝo: 10 (600 rubloj)

Kovrilpaĝa anonco kostas duoble. Triona rabato pro ripeto.

Donacoj: La donacoj estas danke akceptataj ĉe la redakcia adreso (ruslandaj rubloj) aŭ ĉe nia UEA-konto «avko-u» ĉe UEA.

Recenzoj: Bonvolu sendi du ekzemplerojn de la recenzota libro, kasedo, disko k. a. al la redakcia adreso.

Represoj: Oni povas represi tekstojn kaj bildojn nur kun permeso de la redakcio aŭ de la aŭtoro kaj kun indiko de la fonto.

“La Ondo de Esperanto” (Волна эсперанто). 2017, №1 (267).

Ежемесячный журнал на языке эсперанто.

Журнал зарегистрирован Министерством Российской Федерации по делам печати, телерадиовещания и средств массовых коммуникаций. Свидетельство о регистрации ПИ №77-9723.

Учредитель и издатель: Горецкая Г. Р. Редактор: Корженков А. В.

Подписано в печать: 30 декабря 2016 г.

Se en via lando estas peranto de *La Ondo de Esperanto*, pagu al tiu en via landa valuto. Ni havas perantojn en pluraj landoj. Vidu la liston de la perantoj ĉi-sube.

Se vi havas konton ĉe UEA, sendu ĝirilon por 15 eŭroj al la Centra Oficejo de UEA (Roterdamo), kopie al nia redakcia adreso rete (sezonoj@kanet.ru) aŭ poŝte (RU-236039 Kaliningrad, ab. ja. 1205, Ruslando – Россия). Nia UEA-konto “avko-u”.

Vi povas uzi la internacian monpagan sistemon PayPal, vidu pli en <http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

Ruslandanoj pagu 750 rublojn al Галина Романовна Горецкая poŝte (RU-236039, Калининград, аб. ящик 1205), banke (petu informojn pri la kontonumero). Ni akceptas pagojn ankaŭ per Яндекс.Деньги (konto 4100138523456, informu retpoŝte pri la pagonumero), vidu pli en <http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>.

Perantoj de *La Ondo de Esperanto*

Argentino: Roberto Sartor, Saenz Peña 3912, B° La Capilla — 52, CP 5507 — Vistalba, Luján de Cuyo Mendoza. Rete: rosar@fibertel.com.ar.

Aŭstralio: Libroservo de AEA, Esperanto-domo, 143 Lawson St., Redfern N.S.W. 2016. Rete: libroservo@ans.com.au.

Aŭstrio: Leopold Patek, Martinstr. 104/38, AT-3400 Klosterneuburg. Rete: aon.913548977@aon.at.

Belgio: Flandra Esperanto-Ligo, Lange Beeldekenstraat 169, BE-2060 Antwerpen. Rete: retbutiko@fel.esperanto.be.

Brazilo: Brazila Esperanto-Ligo, SDS Ed. Venâncio III Sala 303, BR-70393-902 Brasília-DF. Rete: bel@esperanto.org.br.

Britio: EAB/Viv O'Dunne, Esperanto House, Station Road, Barlaston, Stoke-on-Trent ST12 9DE. Rete: eab@esperanto.org.uk

Bulgario: Georgi Mihalkov, «Nadejda» V, bl. 529, vh A et 9 ap 33, BG-1229 Sofia. Rete: modest@abv.bg.

Ĉeĥio: Pavel Polnický, Na Vinici 110/10, CZ-290 01 Poděbrady. Rete: Cea.polnicky@quick.cz.

Ĉinio: Trezoro Huang Yinbao, Esperanto-Centro, Jinqiao Touzi Gongsi, Jingchuan-Xian Nonglin-lu, Pingliang Gansu, CN-744300. Rete: agrikulturo@126.com.

Danlando: Arne Casper, Bryggervangen 70, 4, tv. DK-2100 København Ø. Rete: arne-casper@email.dk.

Estonio: Ahto Siimson, Kastani väikekoht 12-11, Paikuse, Pärnu maakond, EE-86602. Rete: ahto.siimson@esperanto.ee.

Finnlando: EAF / Päivi Saarinen, Siltasaarekatu 15 C 65, FI-00530, Helsinki. Rete: paivi.saarinen@iki.fi.

Francio: Espéranto-France, 4 bis rue de la Cerisaie, FR-75004 Paris. Rete: info@esperanto-france.org.

Germanio: Wolfgang Schwanzer, Pfarrer-Seeger-Strasse 9, DE-55129 Mainz. Rete: swanzer@esperanto-buchversand.de.

Hispanio: Pedro A. Garrote, C/Las Mercedes, 5-5°-C ES-47006 Valladolid. Rete: hisperanto.uea@terra.com.

Hungario: Esperanto-Centro Eventoj, Leiningen u. 4, HU-1193 Budapest. Rete: szilvasi@eszperanto.hu.

Hungario: Hungaria Esperanto-Asocio, HU-1146 Budapest, Thököly út 58-60. Rete: hungario@gmail.com.

Irlando: Joy Davies, 9 Templeogue Wood, Dublin 6W. Rete: noviresp@eircom.net.

Islando: Islanda Esperanto-Asocio, p. k. 1081, IS-121 Reykjavík. Rete: esperant@ismennt.is.

Italio: Itala Esperanto-Federacio, Via Villoresi 38, IT-20143 Milano. Rete: f-esp-it@libero.it.

Japanio: Japana Esperanto-Instituto, Sinzyuku-ku Waseda-mati 12-3, Tōkyō-to 162-0042. Rete: esperanto@jei.or.jp.

Katalunio: Kataluna Esperanto-Asocio, Apartat 1008 E-08204 Sabadell, Katalunio. Rete: v.sole@esperanto.cat.

Koreio: KEA, 1601 Kang Byeon Hanshin Core, 350 Mapo-dong, Mapo-ku, Seoul-121-703. Rete: kea@esperanto.or.kr.

Kroatio: Marija Belošević, Sveti Duh 130, HR-10000 Zagreb. Rete: mbelosev@public.carnet.hr.

Latvio: Margarita Želve, Rūpniecības 35-13, LV-1045 Rīga. Rete: margarita.zelve@gmail.com.

Litovio: Litova Esperanto-Asocio, p. k 167, LT-3000 Kaunas-C. Rete: litova.ea@mail.lt.

Meksiko: Mallely y/o Magdalena Martínez Mateos Av. 523, No.187, 1a Sección de San Juan de Aragón, Del. Gustavo A. Madero, México D.F., CP 07969, México. Rete: ondo@esperanto-mexico.org.

Nederlando: Univerala Esperanto-Asocio, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam. Rete: ionel@co.uea.org.

Norvegio: Anne Karin Bondhus, Morenefaret 8 A, NO-4340 Bryne. Rete: akbondhus@jkn.no.

Nov-Zelando: G. David Dewar, PO Box 35849, Browns Bay, Auckland NZ-0753. Rete: gddewar@ihug.co.nz.

Pollando: Pola Esperanto-Asocio, ul. Andersa 37/59a, PL-00-159 Warszawa. Rete: sekretario@esperanto.pl.

Ruslando: Галина Романовна Горецкая, 236039, Калининград, аб. ящик 1205. Rete: sezonoj@kanet.ru.

Serbio: Miomirka Kovačević, Španskih boraca 32, RS-11070 Novi Beograd. Rete: miomirka.kovacevic@gmail.com.

Slovakio: Stano Marček, Zvolenská 15, SK-03601 Martin. Rete: revuo@stonline.sk.

Svedio: Leif Holmlund, Kågevägen 40 B, SE-931 38 Skellefteå. Rete: leif.holmlund@telia.com.

Svislando: Christoph Scheidegger, Im Schleedorn 6, CH-4224 Nenzlingen. Rete: ch_scheidegger@bluewin.ch.

Usono: Esperanto-Ligo por Norda Ameriko, P.O.Box 1129, El Cerrito CA 94530. Rete: elna@esperanto-usa.org.

Neniam sendu monon en kovertoj!

Bazaj informoj pri <i>La Ondo de Esperanto</i>	2
Kiel aboni <i>La Ondon</i>	3
En tiu ĉi numero	5
Redakcie	7
Temo	8
Halina Gorecka. Stefan MacGill: La Esperantisto de la Jaro 2016	9
Elektokomisiono de La Esperantisto de la Jaro 2016	10
Eventoj	11
Stefania Romanowicz. Naskiĝtaga festo en Bjalistoko	12
Povilas Jegorovas. Tradiciaj Zamenhof-Tagoj en Kaŭno	14
Irina Gonĉarova. Novtipa Zamenhof-Tago en Moskvo	16
Xie Ruifeng. Esperanto-semajno kun pli ol mil lernantoj	18
Piet Buijnsters. Zamenhof-festo kaj honorigo en la Cseh-domo	18
Ronald Schindler. Zamenhoffesto en Berlino	19
Juan Carlos Montero Medina. Zamenhofa busto nun estas ankaŭ en Kubo.	20
Lu Wunsch-Rolšoven. Berlino: Sephora matenmanĝo.	20
Szilvási László. Ni lavis la barbon de Zamenhof, ankaŭ la memorŝtonon	21
UEA renovigis sian statuton	22
UEA invitas prelegi en Seulo	22
Serĉata nova redaktoro de <i>Esperanto</i>	23
Irina Gonĉarova. La 11a Moskva Lingva Festivalo, aŭ: kiel malbono venigis al plibono	24
Irina Gonĉarova. La kvina Lingva Festivalo en Velikij Novgorod	26
Ilja Gnusarev. KAESt: Avantaĝoj kaj obstakloj de moderna komunikado.	27
Aurora Bute, Mariana Pitar. Rumanio: Internacia scienca kolokvo per Esperanto	30
Vjetnamio: Sesdek jaroj sur verda irvojo.	31
Valentin Melnikov. MER: Nova tradicio en la Ruslanda ĉefurbo	32
Rezulto de la skrutinio por la Senato 2017-21	33
Roch Julien. Novembre ĉe la Norda Maro	33
Radojica Petrović. ILEI kongresos en Busan.	34
RET: Esperantistoj kunvenos en Ruslanda provinco	35
Koncize (11 informoj)	36

Tribuno	37
Przemysław Wierzbowski. Zamenhof-urbo sen Zamenhof?	38
Nova retejo de E@l pri la Manifesto de Prago	40
Pri la estonteco de (Katalin Kováts, Milan Škrli, Tiina Oittinen, Zófia Kóródy) ..	41
Renato Corsetti. Mortis soldato de Esperanto	42
Deklaro de UEA okaze de la Tago de Homaj Rajtoj	43

Arkivo	44
Humphrey Tonkin. CED, Unesko, kaj la “posthamburga” UEA: Rakonto el la pasinteco	45

Kulturo	52
Vintraĵaj poemoj	53
Nikolao Hohlov. Vintra fabelo	53
Kálmán Kalocsay. Vintro	54
Eŭgeno Miĥalski. Kristaloj de neĝo, facetoj glaciaj... ..	54
Hilda Dresen. Vintra luno	55
Valentin Melnikov. Vica Beletra Rikolto (Recenzo: <i>Beletra rikolto 2016: Premiitaj verkoj de la Belartaj Konkursoj de Universala Esperanto-Asocio</i>)	56
Nova libro: <i>Fundamento de la homaj rajtoj</i>	57
Belartaj Konkursoj de UEA en 2017	58
<i>Literatura Foiro</i> , 2016, №283	59
Ricevitaj gazetoj	59

Mozaiko	60
Halina Gorecka. Kenigsbergaj klopsoj	61
La oktobra krucvortenigmo	63
Valentin Melnikov. Versportreto 4.	63
István Ertl. Spritaj splitoj kaj preskeraroj	64

Sur la kovropaĝo estas foto farita de Łucja Mlejnek en la tradiciaj Zamenhof-Tagoj, okazintaj en la naskiĝurbo de Ludoviko Zamenhof. Raportoj pri pluraj Zamenhof-Tagoj okupas dek komencajn paĝojn en la rubriko *Eventoj*.

Ne forgesu (re)aboni “La Ondon” por 2017

<http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

Post la somera anonco pri la transiro de *La Ondo* al elektronika eldonado atingis nin multaj opinioj, iujn el ili vi povis legi en nia gazeto. La reagoj variis laŭ la legantoj. Jam ĉirkaŭ 30% de nia abonantaro en la lastaj jaroj elektas la elektronikan version, kaj ili plu abonas ĝin sendepende de la papera eldono. En la alia poluso estas dekoj da ŝatantoj de paperaj presaĵoj, kiuj preferas legi ilin kaj ne interesiĝas pri bitgazetoj kaj bitlibroj. Inter ĉi tiuj polusoj estas pli ol duono de la abonantoj, kiuj ĝis nun, malgraŭ scioj pri la elektronika versio, preferis aboni la tradician.

Speciale por ĉi tiu granda grupo ni publikigas ĉi tiun numeron en la reto tute senpage, por ke ili vidu, ke bitgazeto, malgraŭ la neeblo palpi kaj flari ĝin, havas objektivajn avantaĝojn. Ni listigu almenaŭ kelkajn.

1. Bitgazeto estas rapida pro nebezono de presado, faldado, tranĉado, transportado al poŝto, poŝta sendado kaj liverado surloka.

2. Bitgazeto estas malpli kosta pro la menciita manko de la presado kaj ekspedo. Finfine, kiel skribas unu el niaj legantoj, ni ĉesu riĉigi la poŝton per abonkotizoj de esperantistoj.

3. Bitgazeto ebligas aperigi longajn tekstojn (vidu la sepaĝan artikolon de Humphrey Tonkin), kiuj antaŭe tropezigus papergazeton.

4. Bitgazeto estas lokŝpara, ĝi ne bezonas fizikan lokon sur breto; ĝi ankaŭ estas pli ekologia kaj do arbarprotekta.

La listo daŭrigeblas (ekzemple, nin agrable surprizis, ke ni ne devas trostreĉi la okulojn, ja nia legilo ebligas per unu klavopremo pligrandigi la literojn), sed ni haltu. Ni komprenas, ke biteldonaĵoj neniam plene forpuŝos la paperajn – pensu pri mirinde belaj albumoj kaj aliaj majstroverkoj de presarto, sed paperaj informiloj de etaj komunumoj jam malaperas; ili plu malaperos, kaj ni, esperantistoj, kuraĝe frontu la defiojn de l' nuntempo.

Tri kromrimarkoj. Unue, ni skribas nenion pri la legado de bitgazeto, ĉar, se vi uzas komputilon vi verŝajne jam legis pdf-eldonaĵojn, kaj por la uzantoj de librolegiloj kaj saĝtelefonoj ne estas problemoj legi ePubajn bitlibrojn. Due, ni rezistis la tenton kaj elektis plu fari la gazeton klasike, nigro-sur-blanke, sen tro da koloraj fonoj kaj ekzotaj tiparoj – ja plej gravas la oportuneco de la legado. Trie, la nuna turnopunkto estas oportuna momento por fari kelkajn ŝanĝojn enhavajn. Ekzemple, vi ne plu trovos en *La Ondo* monatan kalendaron, komentariojn de niaj kolumnistoj kaj la rubrikon *Nia trezoro*. Ni ja atentis jubileojn, movadajn problemojn kaj publikigos klerigajn tekstojn, sed ne nepre ĉiunumero.

Viaj opinioj pri la unua “nova” *Ondo* kaj viaj ideoj pri la estonteco estas atendataj – ni faras la gazeton ne por ni, sed por vi, kaj do ĉiuj viaj reagoj estos atente legataj. Ni scivolas ankaŭ pri la opinioj de tiuj (ekzemple, duolinganoj), kiuj ĝis nun neniam legis la paperan *Ondon*, kaj konatiĝas kun nia gazeto tra ĝia elektronika versio.

Bonan Novan Jaron kun la nova Ondo!

Halina Gorecka, Aleksander Korĵenkov

Temo

La Esperantistoj de la Jaro

- 1998 William Auld
- 1999 Keppel Enderby
- 2000 Hans Bakker
Mauro La Torre
Jouko Lindstedt
- 2001 Osmo Buller
- 2002 Michel Duc Goninaz
- 2003 Dafydd ab Iago
- 2004 Helmar Frank
- 2005 Povilas Jegorovas
- 2006 Bertilo Wennergren
- 2007 Peter Zilvar
- 2008 Ilona Koutny
- 2009 Aleksander Korĵenkov
- 2010 Katalin Kováts
- 2011 Dennis Keefe
- 2012 Peter Baláž
- 2013 Mark Fettes
- 2014 Mireille Grosjean
- 2015 Chuck Smith
- 2016 Stefan MacGill

Stefan MacGill: La Esperantisto de la Jaro 2016

La Ondo de Esperanto en 1998 iniciatis ĉiujaran proklamadon de la Esperantisto de la Jaro. Al la projekto aliĝis reprezentantoj de diversaj tendencoj en la Esperanto-komunumo kaj sendependaj kompetentuloj.

Kiel la unua laŭreato en 1998 estis elektita William Auld. En 1999 lin sekvis Keppel Enderby. En 2000 estis distingitaj tri personoj: Hans Bakker, Mauro La Torre kaj Jouko Lindstedt. Poste laŭreatiĝis Osmo Buller (2001), Michel Duc Goninaz (2002), Dafydd ab Iago (2003), Helmar Frank (2004), Povilas Jegorovas (2005), Bertilo Wennergren (2006), Peter Zilvar (2007), Ilona Koutny (2008), Aleksander Korĵenkov (2009), Katalin Kováts (2010), Dennis Keefe (2011), Peter Baláž (2012), Mark Fettes (2013), Mireille Grosjean (2014), Chuck Smith (2015).

En ĉi tiu jaro 14 kandidatigantoj proponis 24 kandidatojn, al kiuj 17 elektantoj jene donis siajn voĉojn: Hori Jasuo, Stefan MacGill – po 5 voĉoj, Ilona Koutny – 3 voĉoj. Sep kandidatoj ricevis po du voĉojn, pliaj sep kandidatoj ricevis po unu voĉon.

Laŭ la Regularo, la laŭreato estas difinata per simpla plimulto da voĉoj. Se pli ol unu persono ricevos egale plej multajn voĉojn, kiel laŭreato estos proklamata tiu, kiun proponis pli multaj kandidatigantoj. Se ankaŭ la kandidatigaj voĉoj estas egalaj, oni voĉdonas duafoje. Do estis anoncita la dua voĉdonado, ĉar du kandidatoj, Hori Jasuo kaj Stefan MacGill, ricevis po kvin voĉojn, kaj ilin kandidatigis po du proponantoj.

La rezulto de la dua voĉdonado, en kiu partoprenis 17 elektantoj:

Stefan MacGill – 11 voĉoj

Hori Jasuo – 6 voĉoj

Stefan MacGill, 68-jara novzelandano esperantisto loĝanta en Hungario, eksprezidanto de ILEI kaj nuntempa vicprezidanto de UEA, estas proklamita **la Esperantisto de la jaro 2016** pro la lanĉo kaj realigo de la programo de UEA pri Aktivula Maturigo (AMO), speciale pro la planado kaj okazigo de pluraj AMO-seminarioj en diversaj landoj kaj pro informado pri ili kaj pri aliaj movadaj aktivadoj.

En la februara kajero de *La Ondo* aperos intervjuo kun Stefan MacGill, kiun ni gratulas okaze de la laŭreatiĝo.

Halina Gorecka
sekretario

Elektokomisiono de La Esperantisto de la Jaro 2016

Proponantoj

Marija Belošević (Kroatio): vic-prezidantino de IKUE; Renato Corsetti (Italio): estrarano de IEF; István Ertl (Luksemburgio): tradukisto ĉe Eŭropa Revizora Kortumo; Judit Felszeghy (Hungario): ekssekretario de la Esperanta PEN-Centro; Edmund Grimley Evans (Britio): eksprezidanto de EAB; Maritza Gutiérrez González (Kubo): estro de la Esperanto-redakcio de Radio Havano; Dafydd ab Iago (Belgio): eksdirektoro de la Brusela Komunikadcentro de EEU; Aleksander Korĵenkov (Ruslando): ĵurnalisto kaj verkisto; Lee Jungkee (Koreio): direktoro de Seula Esperanto-Kulturcentro; Vinko Markovo (Francio): prezidanto de la Plenum-Komitato de SAT; Valentin Melnikov (Ruslando): poeto, ĵurnalisto, tradukanto; Nguyen Xuan Thu (Vjetnamio): direktoro de Komisiono pri Homaj Nomoj de la Akademio de Esperanto; Barbara Pietrzak (Pollando): radioĵurnalisto, redaktoro; James Rezende Piton (Brazilo): konsilanto de BEL, aktivulo de Skolta Esperanto-Ligo; Chuck Smith (Usono/Germanio): kunfondinto kaj teknikestro de Amikumu; Franciska Toubale (Aŭstralio): kunlaboranto de la radio 3ZZZ; Sibayama Zyun'iti (Japanio): estrarano de JEI, ĉefredaktoro de “La Revuo Orienta”; Paulo Sergio Viana (Brazilo): tradukanto kaj preleganto.

Elektantoj

Peter Baláž (Slovakio): kunordiganto de E@I; Petr Chrdle (Ĉeĥio): posedanto de KAVA-PECH; Agneta Emanuelsson (Svedio): prezidanto de ILEI-SE, senatano de la Esperanta Civito; Mireille Grosjean (Svislando): prezidanto de ILEI; Anne Jausions (Francio): eksprezidantino de OSIEK; Gbeglo Koffi (Togolando): administranto de la Afrika Centro Esperantista; Ilona Koutny (Pollando): gvidanto de la Interlingvistikaj Studoj ĉe UAM; Katalin Kováts (Nederlando): lingvisto, metodologo, redaktanto de Edukado.net; Liu Haitao (Ĉinio): profesoro pri (inter)lingvistiko; Trezoro Huang Yinbao (Ĉinio): direktoro de Esperanto-Centro Ora Ponto, konsiliano de UEA; Stano Marček (Slovakio): redaktoro de “Juna Amiko”; Tahira Masako (Japanio): kunlaboranto de KAEM; Stefan Maul (Germanio): eksĉefredaktoro de “Monato”; Sergio Pokrovskij (Ruslando): sciencisto, tradukanto, eseisto; Anna Ritamäki-Sjöstrand (Finnlando): prezidanto de kooperativo Esperanto-Gastigejo en Lesjöfors; Roland Rotsaert (Belgio): kasisto de IKEF; redaktoro de “Monato” pri ekonomio; Martin Schäffer (Meksiko/Germanio): Ĝenerala Sekretario de UEA; Syôzi Keiko (Japanio): revizoro de JEI, eldonanto ĉe “Libroteko Tokio”.

Sekretario

Halina Gorecka (Ruslando): eldonanto de “La Ondo de Esperanto”.

Legu pli pri la projekto: <http://www.esperanto-ondo.ru/Ind-jaro.htm>

Eventoj

ESPERANTO Zamenhof-Tago Esperanta Libro-tago

15.12.2016

*Kiam la popoloj povos libere
s'kompreni, traŭ il. ĉesos
reciproke sin malami.*

L. L. Zamenhof

Naskiĝtaga festo en Bjalistoko

La 17aj Bjalistokaj Zamenhof-Tagoj okazis la 9-11an de decembro, denove en la 1a liceo en Bjalistoko kun honora patronado de la urbestro. La organizantoj estis Bjalistoka Esperanto-Societo kaj Podlaĥia Libraro Łukasz Górnicki en Bjalistoko.

Interkompreniĝo kaj paco inter homoj, komunumoj kaj nacioj – jen gvidslogano de la Tagoj, realigo de ideo de la kreinto de la lingvo internacia. Esperanto ligas homojn kaj tuŝas aktualajn aferojn. La esperantistoj ne estas separiĝema grupo sed homoj vivantaj je problemoj de sia lando kaj la mondo. La afero de rifuĝado, ĉefe el Afriko, kiu zorgigas nin eŭropanojn, iĝis temo de la literatura konkurso “Elmigrintoj: mi, vi, li”, kiu estis resumita dum la unua vespero. Venis 16 verkoj: naŭ el Pollando, po du el Germanio kaj Albanio, po unu el Nepalo, Hispanio kaj Britio. La konkursa komisiono premiis dek verkojn per bitlegiloj, kaj iliaj tekstoj estas publikigitaj en la sesa numero de la *Bjalistokaj kajeroj*. La plej bona verko, eseo de Helena Dorota Burhardt el Elk, estis publikigita de *Gazeta Wyborcza*.

Kun granda intereso la partoprenantoj aŭskultis la prelegon *Mondan kinon kreis podlaĥianoj* de Adam Radziszewski pri la naskiĝintaj en Bjalistoko fratoj Boris, Denis kaj Mihail Kaufman, aŭ la fratoj Warner devenantaj de apud Łomża. Ili atingis Holivudon kaj tie kreis multajn filmojn, kiujn oni nun taksas kinaj klasikaĵoj.

La saman tagon Przemysław Wierzbowski prezentis la programon “Erasmus+”, kadre de kiu ses Esperanto-organizaĵoj realigas la projekton “Trejnu la Trejniston”. Ĝi celas pliprofesiigi nian movadon kaj jam en printempo la partnerado okazigos grandan edukseminaron por trejnistoj.

Ankaŭ en la dua tago ne mankis interesaj rakontoj: de Nina Pietuchowska *Ĉio komenciĝis ĉe la Verda* pri la vivo de Ludoviko Zamenhof en Bjalistoko, de Andrzej Sochacki pri *Multkultura vilaĝo Esperanto*, filmo de Roman Dobrzyński pri la Esperanto-urbo Herzberg, aŭ prelego de prof. Walter Źelazny pri la deveno de Zamenhofoj.

Ravis la gastojn *Muziko kaj danco por Ludoviko Zamenhof* – prezento de junuloj el la 1a liceo en Bjalistoko. Grandajn emociojn provizis Esperanta diservo, tradicie organizata en la blanka preĝejo ĉe la katedralo.

De kelkaj jaroj en niaj Esperantaj aranĝoj prezentiĝas ensembloj gvidataj de Lech Mazurek. Liaj junularaj bandoj plezurigas per energio, ritmo, gajo kaj naturo. Ĉi-foje prezentiĝis infanoj de la grupo *Uku-donaco Bjalistoko* (Uku estas ne UK, sed ukulelo). Interesa estis ankaŭ la “plenkreskula” grupo *Frey Lech Trio* kun la belega voĉo de Katarzyna Breczko kun violonistino Joanna Gryko kaj Lech Mazurek ludanta akordionon. Oni admiris la laboron de la ensemblestro.

Ĉe la monumento al Zamenhof oni honoris la grandan bjalistokanon. Florojn metis vicurbestro Rafał Rudnicki, bjalistokaj esperantistoj kaj lernantoj de la 1a liceo. Barbara Pietrzak nome de UEA kaj Aleksander Zdechlik nome de PEA dankis la organizantojn kaj anoncis okazaĵojn por la venonta Jaro de Zamenhof. Barbara

Pietrzak ankaŭ prelegis pli ĝenerale pri la solenaĵoj de 2017. BES kaj PEA decidis, ke en majo 2017 en Bjalistoko okazos la 36a Pola Esperanto-Kongreso, kiun helpos organizi urbaj kulturinstitucioj. Post reveno al la 1a liceo tradicie ni festis la naskiĝtagon kun belega festa kuko al Ludoviko, ornamita de ĉi-jara logotipo de la Zamenhof-Tagoj.

En la tria festa tago estis ekskurso al Suwałki. Por multaj estis novaĵo, ke ĝuste en tiu urbo, sed ne en Tykocin, naskiĝis Marko Zamenhof. En la urbo ni vizitis muzeon de Maria Konopnicka en la familia domo de la poetino. En la urba muzeo oni vidis la ekspozicion dediĉitan al artisto Alfred Wierusz-Kowalski, kiu naskiĝis en Suwałki. Oni ankaŭ povis viziti la ekspozicion *Restrospektivo* de Zdzisław Beksiński. Ĉi tiu ekspozicio vaganta tra Pollando tre kortuŝas, influas la emociojn. La spektanto rilatas al mistikismo danke al ĝi. En la civitana klubejo estis la arkeologia ekspozicio pri Suwałki-regiono kaj Mazurio de la fino de la glaciepoko ĝis la pereado de jotvingoj. Malgraŭ nefavora vetero ni poste vojaĝis al monaĥejo en Wigry. Tie de la horloĝa turo ni spektis panoramon kaj vespermanĝis en klostraj internoj.

La Bjalistokaj Zamenhof-Tagoj estas malfermaj al ĉiuj, interesa kaj diversgeneracia kultura aranĝo.

Stefania Romanowicz

Kaŭno: Povilas Jegorovas raportas pri la agado de LEA en 2016 (Foto: Aleksejus Karpovas)

Tradiciaj Zamenhof-Tagoj en Kaŭno

Daŭras la multjara tradicio de litoviaj esperantistoj meze de decembro organizi la Zamenhof-Tagojn kaj kongreson de Litova Esperanto-Asocio (LEA). Ĉi-jare al Kaŭno por la du aranĝoj, okazintaj la 10-11an de decembro venis 129 esperantistoj el 15 urboj de Litovio kaj kvar gastoj el Latvio.

Komence de la 52-a kongreso de LEA ties prezidanto Povilas Jegorovas raportis pri la agado de la asocio dum 2016 (BET-52, aliaj aranĝoj, instruado de Esperanto, informado pri Esperanto, internaciaj kontaktoj, eldona agado, kaj aliaj aferoj).

La ĉefa ĉi-jara laboro de la asocio estis okazigo de la tre sukcesaj 52aj Baltiaj Esperanto-Tagoj, kiuj laŭ ĉiuj aspektoj esence elstariĝis el ĉiuj pli fruaj kvante kaj kvalite kun pli ol 300 esperantistoj el preskaŭ 30 landoj. Okaze de ĉi-jara BET ni publikigis serion da historiaj artikoloj kun fotoj pri ĉiuj antaŭaj litoviaj BET-oj en la retejo *La Balta Ondo* tiamaniere elstarigante ĝin ne nur kiel simplan aranĝon, sed ĉefe kiel tutan fenomenon de esperantista agado en Baltiaj landoj. Estus tre bone, se ankaŭ latvoj kaj estonoj farus la samon, kaj ni havus plenan bildon pri tiu unika fenomeno en Esperantujo. Ĝenerale, la informado pri BET-52 nacie kaj internacie antaŭ ĝi, dum ĝi kaj post ĝi estis vere eksterordinara. Estis publikigitaj pli ol 200 artikoloj en naciaj kaj Esperantlingvaj eldonaĵoj. Estis bonega kunlaboro kun ŝtataj

instancoj de Litovio kaj kun urbaj instancoj de Birŝtonas. Al la programo elstare kontribuis multaj reprezentantoj de esperantista elito el diversaj landoj. Tio ĉio estis rezulto de preskaŭ trijara tre zorga laboro de litoviaj kaj alilandaj esperantistoj.

Okazis ankaŭ ĉiuj aliaj tradiciaj aranĝoj de litoviaj esperantistoj (ĵurnalista kaj katolika renkontiĝoj, “Rideto” en Šiauliai k. a.).

Instruado de Esperanto okazas en la universitato de Vilno (Gediminas Degėsys), universitato de Šiauliai (Zenonas Sabalys), gimnazio de Mažeikiai (Gražina Opulskienė), gimnazio de Darius kaj Girėnas en Kaŭno (Aida Čižikaitė) kaj aliloke.

Sufiĉe aktiva estis la informado pri Esperanto en litoviaj amaskomunikiloj – radioj, televido, retgazetoj, paperaj gazetoj k. a.

Bone evoluas internaciaj kontaktoj de litoviaj esperantistoj. Pli ol dudeko da litovianoj partoprenis la 101an UK en Nitra. Gražina Opulskienė instruis en Finnlando. Estas intensaj kunlaboraj kontaktoj kun la Kaliningradaj Esperanto-establoj: *La Ondo de Esperanto*, *La Balta Ondo*, eldonejo *Sezonoj* kaj *Radio Esperanto*. Ekestis utila kunlaboro kun la litovia membro de la Eŭropa Komisiono Vytenis Andriukaitis.

Pli modesta estis la eldona agado. Tamen en Panevėžys estis reeldonita lerno-libro de Esperanto de Juozas Lazauskas, Emilija Rapka (Vilno) eldonis poezian libreton, Angelė Straleckienė (Marijampolė) eldonis sian libreton *Mirindaj momentoj*. Okaze de BET-52 aperis plenkolora broŝuro pri Birŝtonas en Esperanto.

Dum la jaro estis multaj kontaktoj kun diversaj ŝtataj funkcioj pri esperantista agado. La prezidanto de LEA Povilas Jegorovas kelkfoje renkontiĝis kun la unua vicprezidanto de la Litovia parlamento Vydas Gedvilas, trifoje renkontiĝis kun vicprezidanto de la Litovia parlamento Gediminas Kirkilas, kaj unufoje kun alia vicprezidanto de la parlamento Algirdas Sysas, kvinfoje renkontiĝis kun la unua vickanceliero de la Litovia registaro Rimantas Vaitkus kaj kun aliaj gravaj personoj.

En la diskuto partoprenis Vilius Šidlauskas, Palmira Lukoševičienė, Audrys Antanaitis, Vida Kulikauskienė, Algimantas Piliponis, Marijus Dilba.

Fine de la kongreso Povilas Jegorovas enmanigis dankfoliojn al 16 litoviaj esperantistoj, kiuj en 2016 festis siajn jubileojn.

Posttagmeze komenciĝis la Zamenhof-Tagoj-2016. La ĉefa programero estis prelego de Vytautas Šilas “Renaskiĝo de litovia Esperanto-movado en la poststalinia Litovio. La jaro 1956”. Sekvis informoj kun demonstrado de bildoj de Taesok Choe pri Koreio kaj pri la 102a Universala Kongreso de Esperanto, okazonta venontjare en Seulo. La vespero finiĝis per koncerto de la koruso *Godos* el Panevėžys sub la gvido de Jelena Urbutienė, kiu kantis en la litova lingvo kaj en Esperanto.

La sekvan tagon okazis interŝanĝo de informoj kaj opinioj pri esperantista agado en Litovio kaj najbaraj landoj.

Dum la du aranĝoj funkciis riĉa libroservo, eblis aboni Esperanto-gazetojn kaj aliĝi al la 102a UK en Seulo, al la 53aj Baltiaj Esperanto-Tagoj en Liepaja (Latvio). Al BET-53 aliĝis 49 litoviaj esperantistoj, al UK en Seulo aliĝis kvar personoj.

Povilas Jegorovas

Novtipa Zamenhof-Tago en Moskvo

La nova publika MASI-aranĝo – Festo de libroj en diversaj lingvoj je la nomo de Ludoviko Zamenhof – sukcese pasis la 18an de decembro 2016 en la moskva kin-ejo “Kosmo”. Klaras, ke la Zamenhof-festo estas vaste celebrata en Esperantujo, kaj ĉiu esperantisto scias, ke ĝi estas ankaŭ la Tago de la Esperanta Libro, sed ekster la esperantista mondeto neniu havas tiujn sciojn.

Mi ne scias pri la tuta Ruslando, sed en Moskvo dum la lasta duonjarcento neniam okazis iu evento honore al Zamenhof por la urbanoj. Sed ĉu povas ekzisti pli taŭga informa preteksto? Sed kiel allogi publikon al priesperantaj aranĝoj? Devus esti kroma allogaĵo... Ĉe tio konvenis la sperto de la Moskva Esperanto-Asocio (MEA MASI) popularigi Esperanton dum la amasaj Moskvaj Lingvaj Festivaloj.

La novan eventon ni nomis iom nekutime por la rusa orelo: “Festo de libroj en diversaj lingvoj”. Kial ne en fremdaj? Unue, ĉar Esperanto ne estas fremda lingvo. Due, lingvoj de multaj ruslandaj popoloj estas por ili malfremdaj, kvankam ofte nur malmulte sciataj. Kaj ni deziris disponigi la spacon de nia festo ne nur al fremdaj lingvoj, sed ankaŭ al la malfremdaj kaj al Esperanto.

La plena nomo de la evento estas “Festo de libroj en diversaj lingvoj je la nomo de Ludoviko Zamenhof”. Ĉar ĝuste Zamenhof iniciatis la neŭtralan lingvon, al kiuj estas tradukata literaturo klasika kaj nuntempa. Do, la Esperanta literaturo prezentas al la leganto literaturon, originale verkitan en diversaj lingvoj. Tial la festo de libroj en diversaj lingvoj havas firman bazon por porti la nomon Zamenhof, des pli, ke ni okazigas ĝin en la Zamenhof-Tago kaj en la esperantista Tago de la Libro.

Ĉi tiun klarigon ricevis ĉiuj invititoj, ankaŭ tiuj, kiuj eble neniam aŭdis la vortojn “Zamenhof” kaj “Esperanto”. Ne gravas, ke, probable, ili venis ne por ekscii pri Esperanto, sed ĉar ili interesiĝas pri libroj en iuj lingvoj. Veninte, ili neeviteble aŭdas klarigojn, vidas afiŝojn pri la Zamenhof-Tago kaj sub la verda standardo la plej libroriĉan tablon kun Esperanta literaturo; ili ankaŭ aŭdas Esperantan paroladon, ĉar duono el la ĉeestantoj estas esperantistoj. Ĉiuj povas tuj lerni legadon en Esperanto, aŭskulti rakontojn pri Esperantaj literaturaĵoj en la “Rondo de legado”, gajni esperantlingvan libron en kvizoj kaj partopreni etan Esperantan teatraĵon; ili vidas amikemon de la Esperanto-mondo al la mondoj de alilingvaj literaturoj kaj reciprokan amikemon de aliaj literaturoj al Esperanto. Fine kelkaj diras: Esperanto ekinteresis min, mi eĉ ekdeziris ĝin lerni.

Jen la esenco. Restas raporti pri kelkaj konkretaĵoj.

La festo daŭris ses horojn. En la vasta salono samtempe laboris kelkaj teritorioj kun siaj programoj. Sur la “Podio” seninterrompe po 30 minutoj okazis prelegoj (du el ili – pri la evoluo de la Zamenhofa ideo kaj pri la Esperanta biblioteko – estis prezentitaj de la Esperanto-akademiano Nikolao Gudskov), kvizoj kaj deklamadoj en diversaj lingvoj. Ĉe la tablo “Rondo de legado” ĉiun kvaronhoron ŝanĝiĝis rakontantoj pri libroj, legitaj en diversaj lingvoj. Konstante laboris temaj libraj tabloj:

“Tablo pri Esperanto”, “Tablo pri libroj en la slavaj lingvoj”, “Tablo pri tekstoj en sanskrito”, “Tablo pri libroj en la maria lingvo”, “Tablo pri tradukarto”, “Tablo pri rapida instruado de legado por infanoj kaj plenkreskuloj”, “Tablo kun ekspozicio de libroj en diversaj lingvoj”.

La feston partoprenis ĉ. 50 homoj, preskaŭ ĉiuj venis de la Moskvaj Lingvaj Festivaloj. Ĝin organizis tri MASlanoj (mi dankas al Sofja Zareckaja kaj Maksim Silantjev), la programojn gvidis ok homoj. La etoso estis malstreĉa kaj hejmeca, por ĉiu programero sufiĉis gastoj, ĉiuj gvidantoj sukcesis realigi ĉion planitan kaj esprimis firman deziron partopreni samtipan eventon en la sekva jaro. Ankaŭ la publiko aspektis interesita kaj kontenta.

Do, estas ĉiuj premisoj, ke la festo transformiĝu al festivalo kun pli varia programo, pli da partoprenantoj kaj gastoj. Lige kun tio ni havas multe da interesaj ideoj – sed pri tiuj vi legos en sekvaj artikoloj.

Irina Gonĉarova
kunordiganto de MEA MASI
Iniciatinto de la Festo

Tablo pri libroj en la maria lingvo (Foto: Irina Gonĉarova)

Esperanto-semajno kun pli ol mil lernantoj

(EPĈ) La 12an de decembro en la elementa lernejo Baiyangshujie en Tàiyuán, la ĉefurbo de la ĉinia provinco Shanxi, komenciĝis la kvara Esperanto-semajno kun la temo “Kun Granda Animo kaj Amikoj en la Mondo”. Pli ol 1400 lernejoj ĝin partoprenis. En la malferma ceremonio Wei Yubin, direktoro de la lernejo, diris: “Mi opinias, ke la lernejoj de Baiyangshujie ne nur devas esti honestaj, diligentaj kaj progresemaj, sed ankaŭ devas havi pli vastan perspektivon, kompateman koron, animon por la tuta homaro, kaj ideojn de egaleco kaj frateco”.

La lernejo okazigas Esperanto-kurson ekde 2008. Dum la instruado oni rimarkis, ke Esperanto estas tre utila por ke la infanoj starigu aktivan vidmanieron al la mondo. Do ekde 2013 ĉiujare ĉirkaŭ la Zamenhofa Tago la lernejo okazigas Esperanto-semajnon. Dum la semajno la nacia kaj Esperanta flagoj alte flirtas super la lerneja sportejo, infanoj partoprenas Esperantajn programerojn, kaj la instruistoj preparas diversajn lecionojn pri Esperanto. La lernantoj kantas, dancas, pentras, verkas, legas kaj festas. La semajno jam fariĝis tre ŝatata festivalo por la infanoj.

Xie Ruifeng

Zamenhof-festo kaj honorigo en la Cseh-domo

Kun 25 partoprenantoj en amikeca etoso okazis Zamenhof-tago en la Cseh-domo de Internacia Esperanto-Instituto (IEI) en Hago. Antaŭ la komuna lunĉo Istvan Ertl faris prelegon “Galopa promeno tra la hungara Esperantujo beletra”. Post la lunĉo Ed Borsboom estis la festa mezulo post pli ol dudek jaroj da prezidanteco de IEI. Post kelkaj programeroj (ŝerca skeĉo, kantado kun harpoludo) la estraro nomumis lin Honora Prezidanto de IEI. Krome li ricevis amiklibron kun kontribuoj de diversaj personoj el pluraj landoj. Vidu ankaŭ www.iei.nl kaj la Fejsbukpaĝon de IEI.

Piet Buijsters

Zamenhoffesto en Berlino

Vendrede, la 25an de novembro malgraŭ la kutima labortago trideko da esperantistoj el Germanio kaj Pollando kunvenis en la granda salono de la Berlina oranĝerio de Kiezspinne e.V. okaze de la baldaŭa naskiĝdato de la kreinto de Esperanto kaj la Tago de la Esperanto-libro.

La festparolanto Peter Kühnel prezentis diversajn aspektojn de Esperanto kaj la ligan al la homaj rajtoj. Sekvis la kutimaj salutvortoj de gastoj.

Filmo, enkondukita de Fritz Wollenberg, bone kaj kolore skizis la septembran feston sur la Esperanto-placo en Berlin-Neukölln. Tiu tradicio estas daŭrigenda afero.

Werner Pfennig elokvente parolis pri la spertoj de denaska instruado de Esperanto, kio estas sufiĉe malfacila afero, se la ĉirkaŭantaj homoj ne toleras tion. La prelego kaŭzis interesan diskuton pri la spertoj de aliaj homoj, kiuj ankaŭ praktikis tion aŭ intencas fari tion simile. Johano Pachter turnis sin al la ĉeestantaro pri la komuna pollanda kaj germania kongreso en 2017, kiu okazos en Bjalistoko omaĝe al la centjariĝo de la morto de Zamenhof kaj pri la neceso de riparado de la tombo de Zamenhof en Varsovio. Philipp Sonntag klarigis al ĉiuj la sintezon inter *Maks kaj Moric* de Wilhelm Busch kaj la terorismo. Mallongan raporton pri vojaĝo al Brazilo dumvintra prezentis Ronald Schindler, kiu uzis turisman vojaĝon renkonti ankaŭ esperantistojn ĉe la plaĝo Copacabana de Rio de Janeiro.

Sekvis mallonga filmo pri libroj, dediĉita al la Tago de la Esperanto-libro. Ĝi montris al ni la fantazian mondon de libroj.

Grava kulmino de la vespero estis la komuna manĝado, kiun preparis la kuirejo de la Oranĝerio. Post la ĝuo de la manĝado la partoprenantoj sukcesis kanti kelkajn kanzonojn en Esperanto, kiujn elektis la Ĵaŭda Rondo tagon pli frue. La kantado balanciĝis inter laŭdo kaj mallaŭdo, tamen la plej multaj kunkantis. Restis sufiĉe da tempo por interbabilado. Ĉiuj restintoj helpis reordigi la salonon.

Dankon al ĉiuj kunagintoj, kaj speciale al Johano Pachter pro la tuttempa libro-servo.

Ronald Schindler

La jarabono por 2017 kostas nur 15 eŭrojn

<http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

Zamenhofa busto nun estas ankaŭ en Kubo

La 15an de decembro, matene, Kuba Esperanto-Asocio (KEA) senvualigis buston memore al d-ro Ludoviko Zamenhof, kreinto de la Internacia Lingvo Esperanto. La ceremonion ĉe la sidejo de KEA en Havano ĉeestis Adrian Chrobot, komisiito pri politikaj kaj ekonomiaj aferoj de la pollanda ambasado, kaj Rosa Teresa Rodríguez, direktoro pri internaciaj rilatoj de la kuba kulturministerio, reprezentantoj de la Kuba Asocio de Lingvistoj kaj dudeko da geesperantistoj.

Ĉi tiu busto, kreita de José Antonio Hechavarria Rivas kaj Claudia Hechavarria Segura laŭ la dezajno de Alberto Matamoros Nuñez, estas la unua busto de Zamenhof en Kubo.

Juan Carlos Montero Medina

Berlino: Sephora matenmanĝo

Entute 40 homoj venis al la jam oka Zamenhofa Matenmanĝo en Berlino, kiun organizis la asocio *EsperantoLand* dimanĉe, la 4an de decembro. Deko da gastoj venis el ekster Berlino – el la germanaj urboj Ulm, Duisburg, Hamburgo kaj Lubeko, ankaŭ el Vroclavo kaj Moskvo. Pluraj aliaj ĉeestantoj estis eksterlandanoj vivantaj en Berlino, ekzemple, el Usono, Francio, Hungario kaj Hispanio. Sekve estis bela internacia kunveno, kaj la konversacio okazis grandparte en Esperanto. Unu el la principoj de la kunveno tamen estas, ke povas kunveni ankaŭ amikoj ne parolantaj Esperanton; ĉar estas multaj malgrandaj tabloj en la ejo, oni povas bone ŝanĝi lokojn dume kaj kuniĝi laŭ lingvo.

La kunveno okazas kutime en la kelo de arabstila restoracio kaj kafejo en la kvartalo Prenclova Monto (Prenzlauer Berg). Formala programo de la kunveno ne ekzistas. Oni regalas sin ĉe la matentagmanĝa bufedo, kiu ofertas grandan varion de manĝaĵoj, el kiuj multaj estas vegetaraj aŭ veganaj. Oni krome kafumas, teumas, babiladas kaj kelkaj iom ludas – kaj tio bone sufiĉas por plenigi la tempon. Komenciĝis la kunveno je la 10a horo kaj finiĝis iom post la 17a.

Venontjare la kunveno denove okazos komence de decembro (eble fine de novembro) en Berlino; oni pripensas oferti urbopromenon en sabato pro la altiĝanta nombro de partoprenantaj eksterurbanoj.

Lu Wunsch-Rolshoven

Ni lavis la barbon de Zamenhof, ankaŭ la memorŝtonon

En la jaro 1966a okazis la 51a Universala Kongreso en Budapeŝto. Kadre de ĝi estis inaŭgurita la Esperanto-parko ĉe la piliero de la ponto Erzsébet, kiu eĉ estis trovebla dum longa tempo per tiu nomo sur la mapoj de la urbo. La tiama urbestro mem inaŭguris la parkon, kie estis trovebla ankaŭ Esperanto-fontano kun ĉ. kvin-metra diametro, memorŝtono kun alto 70 cm, kaj statuo de Zamenhof.

La fontano antaŭlonge paneis, sed la Esperanto-memorŝtono kaj la statuo havas regulajn turistajn vizitantojn, kaj ankaŭ mi mem ofte haltas ĉi tie dum ekskursoj kun esperantistaj grupoj.

Dum la kvin pasintaj jardekoj al la ŝtono kaj statuo algluiĝis amaso da polvo, malpuraĵo, kaj lastatempe ni hontis pro ilia aĉa aspekto antaŭ la eksterlandaj vizitantoj. Pro tio kun kelkaj volontuloj de la Fondaĵo Eszperantó ni decidis, ke ni alportos kelkajn viŝbrosojn, purigenzojn kaj akvon, kaj ni lavos la barbon de Zamenhof kaj kompreneble la tutan statuon kaj ankaŭ la memorŝtonon.

Ni sukcesis forigi 25-30 jaran malpuraĵon el la pasinta 50-jara historio, sed restis ankoraŭ 20 jaroj por la sekva printempo...

Dankojn al la volontuloj de Fondaĵo Eszperantó en Hungario!

Szilvási László

Laŭ: Ret-Info / Lingvo-Studio

UEA renovigis sian Statuton

(**GK UEA**) Per 7751 ĝis 8348 jesaj voĉoj el la 9054 esprimataj voĉoj, poŝte senditaj al la Centra Oficejo en Roterdamo, la membroj de UEA esprimis sian aprobon pri aro da ŝanĝoj proponitaj en ĝia Statuto.

“Ni estas feliĉaj, ke tiuj proponoj de nia Komitato ricevis la benon de niaj membroj”, reagis d-ro Mark Fettes, la Prezidanto de UEA. “Ili inkluzivis plurajn necesajn paŝojn por modernigi la Asocion kaj faciligi la demokratian partoprenon de niaj membroj”.

Ŝanĝoj en 20 artikoloj de la Statuto, unu triono de la tuto, estis diskutitaj kaj aprobitaj de la Komitato de UEA dum ĝia kongresa kunsido en Nitro. Laŭ la preskriboj de la Statuto mem, tiaj ŝanĝoj bezonas la aprobon de la membraro por efektiviĝi. La lasta Ĝenerala Voĉdono okazis en 1979 kaj 1980.

“La nombrado estis longa procezo”, aldonis d-rino Veronika Poór, la Ĝenerala Direktoro de UEA. “Niaj oficistoj, kiujn superrigardis niaj tri voĉdonkontrolantoj elektitaj de la Komitato, pasigis longan tagon malfermante kovertojn kaj kontrolante la voĉojn. Pro tio, ke la ŝanĝoj bezonas pozitivan subtenon de pli ol duono de nia membraro por efektiviĝi, daŭris longe ĝis ni povis esti certaj pri la rezulto”.

La voĉdonkontrolantoj (Osma Buller, Joop Kieft kaj Rob Moerbeek) nombris la voĉojn sur entute 1340 individuaj voĉdoniloj kaj 37 voĉdoniloj de la landaj asocioj kaj 5 voĉdoniloj de fakaj asocioj. La landaj asocioj voĉdonis nome de la aligitaj membroj de UEA en sia lando, uzante diversajn metodojn por sondi ilian opinion.

La Statuta ŝanĝo, kiu vekis plej multe da diskuto, estis la transformo de TEJO el “integra parto” de UEA al “jure memstara asocio, al kiu UEA konfidas la organizadon de siaj junaj membroj.” Laŭ la prezidantoj de UEA kaj TEJO, tamen, la kunlaborado inter la du asocioj restas same proksima kiel antaŭe, kaj eĉ pliintensiĝas sur diversaj kampoj.

UEA invitas prelegi en Seulo

(**GK UEA**) Kadre de la 102a UK en Seulo okazos la jubilea 70a sesio de la Internacia Kongresa Universitato. UEA invitas profesorojn, docentojn kaj personojn kun similaj kvalifikoj sendi proponojn pri prelegoj al la sekretario de IKU rete (amri@huji.ac.il) aŭ paperpoŝte: prof. Amri Wandel, 767 Makabim, IL-7179901 Modiin, Israelo.

La proponoj alvenu plej laste la 31an de januaro 2017.

Lige kun la IKU okazos studsesio de Akademio Internacia de la Sciencoj (AIS). Kandidatoj por IKU-prelego povas samtempe proponi AIS-kurson, kiu konsistas el unu prelego kadre de IKU kaj el du kromaj prelegoj. Tiukaze bv. indiki, ĉu la IKU-propono estu konsiderata ankaŭ kiel AIS-kurso.

La prelegoj estu pri interesaj, allogaj temoj kaj taŭgaj por klera publiko. Ĉiu propono enhavu mallongan resumon de la prelego kaj koncizan biografieton de

la preleganto – sume ne pli ol unu paĝo. Proponoj kiuj ne estos elektitaj por IKU, povos tamen esti utiligitaj en aliaj kadroj, kiel Scienca Kafejo.

Ĉiu preleganto devas esti kongresano kaj mem zorgi pri sia aliĝo.

Akceptita IKU-prelego estos rekompencita per honorario de 260 eŭroj. Duono de la honorario dependas de la ĝustatempa livero de la teksto por la IKU-libro kaj duono – de la efektiva okazigo de la prelego. Pliaj detaloj kaj antaŭaj prelegoj kaj resumoj troviĝas en la retejo de IKU <http://www.uea.org/kongresoj/universitato>.

Serĉata nova redaktoro de *Esperanto*

(GK UEA) La nuna redaktoro de la revuo *Esperanto* Attila Kaszás, finis sian laboron en tiu posteno ĉi-jare. Tial UEA invitas kandidatojn por transpreni la redaktadon de la revuo ekde №4/2017. Tio signifas eklabori komence de marto 2017. La sukcesa kandidato ricevos kontrakton por finredakti la jarkolekton 2017; decido pri renovigo/plilongigo estos farita en oktobro 2017. La redaktoro laboros ĉefe en sia loĝloko. Estus avantaĝo se la sukcesa kandidato povus pasigi parton de marto en la Centra Oficejo por pli funde konatiĝi kun la atendoj kaj informfluo ligitaj al tiu laboro.

Kandidatoj devas havi tre bonan lingvan nivelon (KER-nivelo C1), ĵurnalisman aŭ redaktan sperton, pruvitan kapablon por memstara laboro same kiel por rapida kaj fidinda komunikado kun kunlaborantoj, kaj bonan konon de la Esperanto-movado. La Estraro serĉas personon, kiu aktive kontribuos al la efektivigo de la Strategia Laborplano de UEA, kiu estas iniciatema kaj kreema, kaj kiu interesiĝas pri plej diversaj aspektoj de la movado. La redaktopolitiko de la revuo estas proksime ligita al la mastrumado de informoj en la retejoj de UEA, kaj la redaktoro do samtempe estos ano de teamo por la renovigo de tiuj retejoj.

Por kandidatiĝi, oni sendu al la Ĝenerala Direktoro de UEA (direktoro@co.uea.org) elektronikan dokumentaron kun jena enhavo:

- sinprezenta letero, inkluzive de la motivoj por kandidatiĝi;
- vivresumo (persona, eduka, profesia, movada);
- mallonga eseo pri la potenciala kontribuo de la revuo al la efektivigo de la Strategia Laborplano, kaj pri la movada rolo de la revuo en la interreta epoko;
- nomoj kaj kontaktinformoj de tri rekomendantoj (ne nepre esperantistoj), kiuj konas la kandidaton profesie kaj/aŭ movade;
- laŭplaĉe, aliaj dokumentoj kiuj atestas la redaktajn aŭ movadajn kapablojn de la kandidato.

Surbaze de tiuj dokumentoj – kiuj atingu la Centran Oficejon ĝis la 15a de januaro 2017 – oni elektos unu aŭ pliajn kandidatojn por telefona intervjuo.

La 11a Moskva Lingva Festivalo, aŭ: kiel malbono venigis al plibono

La 20an de novembro en la Ruslanda ĉefurbo pasis la 11a Moskva Lingva Festivalo. En la duan jardekon de sia historio la festivalo eniris nesenprobleme. Unu tagon antaŭ ĝi la administracio de la universitato, kun kiu estis traktita kaj jam aranĝita la festivalo, malpermesis okazigi ĝin en sia ejo. Por nuligi la eventon aŭ remeti ĝin aliloken la organizantoj havis la vendredan vesperon kaj la sabatan tagon. Konservante la daton estis tre grave, ĉar la festivalo estis tre vaste anoncita interrete kaj ĉar kelkaj prelegontoj kaj gastoj el aliaj urboj jam venis al Moskvo aŭ estis venontaj.

Post tranokta interkonsilado la kvar ĉeforganizantoj decidis riski kaj transmeti la festivalon en alian, iom pli malgrandan edukejon. Nuliginte la tradiciajn mult-homajn solenaĵojn – la Malfermon kun parado de la lingvoprezentantoj kaj Fermon kun granda koncerto – sed preskaŭ sen perdoj en la laborprogramo, ni okazigis la festivalon en la Centro de pedagogia majstreco (CPM). Vere: “kiu ne riskas, tiu ne trinkas ŝaŭmvinon”. Laŭ multaj partoprenintoj la festivalo grave gajnis pro tiuj ŝanĝoj: la malpli granda ejo evidentiĝis pli oportuna por orientiĝi, la aparataro bone funkciis en ĉiuj klasoj, la etoso iĝis eĉ pli hejmecca kaj samideana, ol kutime. La festivalo tiom plaĉis al ĉiuj, ke ni eĉ pripensos transiron al malpli grandaj festivalejoj por estonteco.

En la malfermo salutis kaj bondeziris la festivalon ĝia direktoro Irina Gonĉarova. En unu el pli ol cent programeroj de la dek-unua LF en Moskvo (Foto: Darja Morgunova)

kaj la vicdirektoro Anton Somin, ankaŭ nia savinto Vitalij Arnold – la direktoro de CPM. Post dek minutoj en 17 ĉambroj de la Centro komenciĝis la programo: lingvo-prezentadoj, lingvistikaj prelegoj, majstroklasoj kaj iom da nacikulturaj distraĵoj. Entute la festivalo liveris al la interesiĝantoj 130 kvardekminutajn aranĝojn. El 64 lingvaj prezentoj 24 okazis dufoje, kaj prezento de Esperanto – trifoje. La festivalon kronis komuna lingva kvizo por ĉiuj. En la organizado partoprenis 35 homoj (21 el ili estas esperantistoj) kaj deko da volontuloj. La prelegantoj estis ĉirkaŭ 100. La gastoj apenaŭ kalkuleblas, ĉar la festivalo estas senpaga, sed estis disprenitaj ĉirkaŭ 800 programfolioj. Post la oficiala programo la organizantoj kaj prelegantoj estis regalitaj en la manĝejo, ni tostis per ŝaŭmvino kaj sukroj, multe kaj bele kantis, farinte por ni mem la amikan koncerton.

Tra la festivalo la Esperanta spirito ŝvebis ĉie – kaj apud la Esperanta stando kun libra ekspozicio, kaj en paroloj de la organizantoj, kaj en la programfolioj kun reklamoj de Esperanto-aranĝoj, videblaj en ĉies manoj.

La evento de tiu ĉi festivalo estas ĝia preskaŭsamaĝulo, la 11-jara Petro Fedosov, la plej juna lingvoprezentanto tra la historio de MLF kaj eble eĉ tra la 20-jara historio de ĉiuj lingvaj festivaloj en la mondo. Fluparolanta esperantisto-aŭtodidakto ekde la fino de la pasinta jaro, Peĉjo prezentis Esperanton, kaj faris tion kun nekred-ebla majstreco. Admirojn kaj gratulojn!

Fine mi volonte mencias, ke unu tagon antaŭ MLF-11, la 19an de novembro, sabate, en la Siberia urbo Novosibirsko okazis la unua Lingva Festivalo. Ni ankorau ne scias la detalojn, sed kore salutas la kuraĝon de la organizanto Katerina Arbekova kaj deziras al la nova festivalo longan vivon! Intertempe la moskva teamo de prelegantoj jam prepariĝis starti norden, al la Granda Novgorodo, por kontribui al la programo de la 5a tiea festivalo (vd. p. 26-27).

Irina Gonĉarova
 direktoro de MLF
 kunordiganto de MEA MASI

Fervora agado de Koreaj Junuloj

Koreaj junuloj partoprenadas fervore en diversaj eventoj de Esperanto.

Komuna Seminario

Ĉiujare 4 landaj junularoj Inter Ĉinio, Japanio, Vietnamio kaj Koreio havas Komunajn Seminarion. Ĉi-jare koreaj junuloj okazigos la komunan seminarion en Busan, Koreio.

Kultura Interŝanĝo

Il ĉiokaze havas kulturajn interŝanĝojn kun najbaraj junaj esperantistoj, kaj kun Pasporta Servo vojaĝas tra la mondo per Esperanto.

Vojaĝo tra Pasporta Servo

La kongresa urbo Seulo

Seulo estas la ĉefurbo de Koreio, en kio troviĝas multaj da vidindaĵoj tradiciaj kaj modernaj. Ĉe la Namsan-Turo oni povas superrigardi la pitoreskan pejzaĝon de antaŭa nokto.

Seulo, centro de politiko, ekonomio, kulturo kaj edukado de Koreio, situas en la mezo de korea duoninsulo kaj la rivero Hanĝang fluas tra la urbo.

En la jaro 1988, Olimpikaj ludoj okazis en Seulo.

La Paŝtelo

Denaska placo de Seulo

La urbo, en kiu kunistas kulturo kaj moderna tekniko, Seulo estas urbo kun sento kaj pasio.

La urbo ekzotika kaj unika, komprenebla kun emocio, ĉarmo kaj intereso ĉiuj volus reveni Seulon pro ĝia esteco.

La urbo de historio, harmonio kaj estontecco.

Agrata Seulo, Seulo atendas vin.

SEULO INVITAS VIN!

LA 102-A UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO EN 2017

Malfermaĵo en Borjomo

Gustama

Palaco Gyeongbok

Palaco de Jeju-City (gubernista konstruaĵo)

Gusa la belecon

Velikij Novgorod: La Moskva teamo en la fermo (Foto: Jekaterina Kolos)

La kvina Lingva Festivalo en Velikij Novgorod

La kvina Lingva Festivalo en la malnova rusa urbo Velikij Novgorod okazis la 27an de novembro, dimanĉe, en la Ruslanda universitato de kooperado. Ĝin organizis teamo de volontuloj, gvidata de Vasilij Ĥaritonov, kiu antaŭ kelkaj monatoj transloĝiĝis el Moskvo al Velikij Novgorod.

Vasilij estas arda ŝatanto de etaj etnaj lingvoj de Ruslando kaj de lingvaj festivaloj; la moskva LF-teamo donis al li la titolon “kompetenta aŭskultanto” kun la rajto partopreni elektojn de novaj prelegantoj, kaj li mem estas prezentanto de la jukagira lingvo. Li aperis en Velikij Novgorod ĝustatempe, kiam la antaŭa organizanto perdis la eblon kaj emon plu okupiĝi pri la lingvaj festivaloj. Por la kunagado Vasilij turnis sin ne tiom al la antaŭaj aktivuloj de la lokaj festivaloj, kiom al siaj propraj amikoj, konatoj kaj samideanoj. Tiel formiĝis nova teamo de kunorganizantoj: en Sankt-Peterburgo ĉirkaŭ Fjodor Alekseev, en Moskvo ĉirkaŭ Irina Gonĉarova.

En la unua preparperiodo la peterburganoj estis pli aktivaj en diskutoj de la festivalaj aferoj kaj aliĝoj al la programo. Moskvanoj, okupataj pri la moskva LF, ŝajnis tute indiferentaj, malgraŭ la alvokoj helpi al la novgorodaj kolegoj. La situacio draste ŝanĝiĝis post la Moskva Lingva Festivalo. Ĉiutage venis novaj sinproponoj de la moskvaj festivalanoj. Rezulte la moskvanoj formis pli grandan teamon, ol la peterburganoj, venis dekduope kaj okazigis 21 programerojn el entute 44.

La festivala programo konsistis el la malfermo kun parado de la prezentantoj,

ses laboraj blokoj, kaj fermo kun enmanigo de diplomoj kaj koncerto. En la 50-minutaj blokoj estis lingvoprezentadoj kaj lingvistikaj prelegoj. Ĉiuj lingvoj estis prezentitaj unufoje, krom Esperanto, kiun prezentis mi kaj Peĉjo Fedosov – la mirinfano de la festivalo.

Mi certas, ke kelkaj homoj venis al lia Esperanto-prezentado kaj poste ekinteresiĝis pri la lingvo nur danke al la neordinareco de la 12-jaraĝa prezentanto, sed ne pro la lingvo mem. Cetere, la Esperanta prezentado de Peĉjo estis eĉ pli bona, ol antaŭ unu semajno en Moskvo.

Unu el la problemoj de la Novgoroda Lingva Festivalo estas malmulteco de la publiko. Sur tiu fono la 12 vizitantoj ĉe Peĉjo en la unua bloko kaj ses vizitantoj ĉe mi en la lasta estas nemalbona rezulto. Antaŭ la malfermo mi, inter kelkaj aliaj festivalanoj, estis intervjuita por loka televido, kaj mi sukcesis paroli pri la rolo de Esperanto en la festivala movado.

Entute la kvina Lingva Festivalo en Velikij Novgorod estis tre agrabla kaj, sendube, vizitinda. Gratulojn al Vasiliĵ pro la sukceso kaj al la festivalo pro la kvina okazigo!

Irina Gonĉarova
kunordiganto de MEA MASI

Peĉjo Fedosov kaj aŭskultintoj de lia prezentado de Esperanto

KAEST: Avantaĝoj kaj obstakloj de moderna komunikado

De la 17a ĝis la 20a de novembro jam kvaran fojon sub gvidado de E@I en la urbo Modra (Slovakio) okazis Konferenco pri Aplikoj de Esperanto en Scienco kaj Tekniko (KAEST), en kiu partoprenis pli ol 60 homoj el 15 landoj. La celo de KAEST estas montri, ke Esperanto taŭgas ne nur por simpla babilado kaj komunikado inter homoj, ne nur por komponi belajn kantojn kaj verki interesajn rakontojn, sed ankaŭ por vera scienco. Eĉ la konferenca devizo diras “Venu ankaŭ vi ĝui sciencan Esperanton!” Tio estas vero – KAEST sukcese plenumis sian taskon kaj montris, ke serioza scienco ne troviĝas malproksime de esperantistoj kaj Esperantujo.

La ĉeftemo estis “Avantaĝoj kaj obstakloj de moderna komunikado”. Okazis pli ol 50 prelegoj, seminarioj (inkluzive de AMO-seminario sub la egido de UEA en la persono de vicprezidanto de UEA Stefan MacGill), diskutforumoj, publikaj lecionoj ktp. Multaj prelegoj estis dediĉitaj al moderna komunikado (per Esperanto kaj ne nur per ĝi) kaj ĝiaj problemoj, kiuj nun staras antaŭ moderna informa homaro.

Signifaj estis la prelegoj de Chuck Smith. La unua estis pri la aplikaĵo Amikumu: revolucia apo por trovi apudajn lingvopartnerojn, kiu aperos en 2017. Esperantistoj ĉiam revis pri la eblo facile kaj rapide trovi aliajn esperantistojn apude. Tial en 1893 oni ekuzis la verdan stelon por esti videbla al aliaj. Tamen nun en 2016 ni havas multe pli bonan teknologion por ebligi tion multe pli rapide kaj efike: saĝtelefonon. La dua prelego de Smith estis dediĉita al Duolingo, per kiu jam ol pli 600 mil homoj eklernis Esperanton tutmonde.

Grava kaj interesa parto de prelegoj rakontis pri influo de modernaj teknologioj al moderna socio (Peter Baláž), pri sekureco en interreto (Chris Kerr, Katarína Nosková, Julia Noe, Eva Poláková), dum kiuj aŭskultantoj povis ekscii pri privateco kaj malprivateco en interreto, pri influo al la homa cerbo de uzado de saĝtelefonoj kaj interreto, pri reta ĉikano, seks-tekstado kaj reta pornografio, kaj pri aliaj gravaj malavantaĝoj kaj danĝeroj de modernaj komunikiloj kaj teknologioj.

Sed temis ne nur pri moderna komunikado. Multaj prelegoj rakontis pri “malnovaj” lingvoj kaj interligvistiko. Ekzemple, la lingvisto Radovan Garabík prelegis pri analizo de dinamika evoluo de la slovaka lingvo; la lingvisto Stanislav Košecký rakontis pri la loko de Esperanto en la kategorio “homa lingvo”; prof. Slavomír Ondrejovič prezentis lingvoevoluaajn tendencojn nuntempe, precipe de la slovaka; prof. Pavol Žigo parolis pri kontinueco de interligva komunikado el retrospektiva vidpunkto; la tradukisto Pavol Petrík montris, kio estas la arto de tradukado. Signifa estis prelego de Zlatko Tišljár pri eŭropaj lingvaj perspektivoj; Tišljár diris, ke post Briteliro la eŭropa lingva demando ĉiam pli akre prezentiĝas en diversaj publikaj lokoj, kaj jam multaj neesperantistoj komencas paroli pri Esperanto kiel alternativo.

Aliaj prelegoj prezentis Esperanto-movadon kaj kulturon, filatelon kaj historion, meditadojn kaj veganismon, galaksian evoluon kaj bicikladon ktp. Preskaŭ ĉiam post la prelegoj estis viglaj diskutoj (eĉ kelkfoje disputoj) en kiuj aktive partoprenis aŭskultantoj. Rimarkinde, ke ĉi-foje ankaŭ estis kelkaj publikaj lecionoj, kie oni povis ricevi novajn sciojn kaj kiel praktike utiligi ilin, ekzemple, pri Vikipedio, pri diversaj Guglo-programoj, grafikaj programoj, meditado.

Ilja Gnusarev
E@I-volontulo

Rumanio: Internacia scienca kolokvo per Esperanto

La 11-12an de novembro 2016 okazis en Timișoara internacia interuniversitata kolokvo “Esperanto – ponto inter lingvoj kaj kulturoj”.

La Esperanto-Asocio de Rumanio (EAR) kunlabore kun la Okcidenta Universitato de Timișoara proponis per ĉi tiu kolokvo estigi komunikponton inter esploristoj kaj universitatoj el diversaj landoj pere de Esperanto, sed ankaŭ krei malfermiĝon de nia lando al la monda Esperanto-agado.

Estis invitataj universitatoj, esploristoj, studentoj, ĉu esperantistoj, ĉu adeptoj de la lingvo, per prelegoj el siaj fakoj. La laborlingvoj estis la rumana kaj Esperanto. Partoprenis pli ol 30 esperantistoj el Germanio, Hungario, Kroatio, Makedonio, Serbio kaj Rumanio. Kontribuaĵoj venis ankaŭ koresponde el Italio, Ukrainio kaj Svislando.

La kolokvon prezidis Mariana Pitar, estro de la katedro pri la franca lingvo en la Okcidenta Universitato de Timișoara. En la malfermo la vicrektoro d-ino Irina Macsinga, la vicdekano de la beletra fakultato d-ino Loredana Pungă kaj d-ino Mariana Pitar parolis favore pri Esperanto. Salutis la kolokvon la vicprezidanto de UEA Stefan MacGill kaj prezidanto de EAR Aurora Bute.

Entute okazis 16 prelegoj: rumanlingvaj kun traduko en Esperanto surekrane kaj inverse, sekvitaj de interesaj diskutoj. Oni prelegis pri **pasinteco kaj estonteco en Esperantujo**: Perspektivoj por universitata kunlaboro; Jarmilaj evoluigaj celoj kaj komunikado; Vojaĝo ĉirkaŭ la mondo, de Cenei ĝis Subotica; Coșeriu kaj Esperanto; Prilep – urbo de Esperanto; pri **lingvoinstruado**: Bazaj trajtoj de instru-plano; Progresiva alproprigo de Esperanto per “Perla metodo”; Esperanto – lingva modelo por fremdlingva propedeŭtiko?; Disvolvigo de la kompetenco de parola komunikado pere de agadoj, kiuj faciligas la interagon dum la fremdlingvaj lecionoj; Lernhelpa efiko de Esperanto; Fakrondo de Esperanto en plurlingva mezlerneja medio; pri **tradukado**: La sistemo de afiksoj en Esperanto: tradukmalfacilaĵoj por la rumanaj parolantoj; pri **literaturo**: Eksofoniaj literaturoj – gvidmarkoj kaj ekzemploj; sed **ankaŭ pri** Lingva situacio kaj lingva politiko en Ukrainio; Constantin Brâncuși – pioniro de la modernismo; Verko de John Maynard Keynes: “Ĝenerala teorio pri dungiteco, interezo kaj mono”.

La duan tagon post kelkaj prelegoj okazis didaktika ateliero de Radojica Petrović, kiu montris al ni praktike, kiel alproprigi Esperanton helpe de Esperanto-kulturaj juveloj kaj interkulturaj spertoj. Tio donis al ni valorajn informojn pri Esperanto-literaturo kaj interesan instrumentodon al la instruantoj.

La interuniversitata kolokvo gravas pro la fakto, ke partoprenintoj kunlaboras post ĝia fino, kaj la rumanaj junaj universitatoj prelegintaj studis riĉan bibliografion pri Esperanto.

Aurora Bute
Mariana Pitar

Vjetnamio: Sesdek jaroj sur verda irvojo

La 9an de decembro 1956 aktivuloj de la vjetnama Esperanto-movado decidis fondi Vjetnaman Pacdefendan Esperanto-Asocion (VPEA), kies nuna nomo estas Vjetnama Esperanto-Asocio (VEA). Ĉi-jare la 11an de decembro VEA kun subteno de Vjetnama Unio de Amikecaj Organizoj (VUAO) organizis solenan feston de la 60a datreveno de sia fondiĝo. La jubilea festo, okazinta en la sidejo de VUAO en Hanojo, bonvenigis la unuan sekretarion de la pollanda ambasado Mariusz Boguszewski, vicprezidanton de VUAO, kaj vjetnamajn esperantistojn. En la festo partoprenis ankaŭ estarano de UEA Lee Jungkee, prezidanto de KAEM So Jinsu, eksprezidanto de KAEM Hori Jasuo, kaj du esperantistoj el Koreio kaj Brazilio.

Ĉi-jara festo estis ŝanco por VEA montri tri lastatempe eldonitajn librojn: Granda Vortaro Esperanto-Vjetnama, *Memoroj pri Japana Katastrofo* de Hori Jasuo tradukita de Lê Thị Cao Trường (Alta), kaj memorlibro *60 jaroj sur verda vojiro*. La Granda Vortaro rezultas de senlaca laborado kaj klopodado dum 15 jaroj. Al vjetnamaj venkintoj en la novembra Legadkonkurso Sumoo 2016, Hori Jasuo transdonis diplomon kaj memoraĵon. Kadre de la festo VUAO aljuĝis memormedalojn “Por Paco kaj Amikeco inter Popoloj” al esperantistoj, kiuj entuziasme kontribuis al vjetnama Esperanto-movado lastatempe. Du el la medalricevintoj estas fremdlandaj esperantistoj: Yosio Isino (Japanio) kaj Augusto Casquero (Hispanio).

Post la solena festo la esperantistoj vizitis la kvar ZEOjn en Vjetnamio: la tombon de Nguyen Van Kinh – la unua honora prezidanto de VEA, lernejon Nguyen Van To – lulilo de la vjetnama movado, la banjanon plantitan en la 2a Azia Kongreso de Esperanto (1999), kaj la du arbojn plantitajn okaze de la 97a UK (2012).

VEA-prizorganto pri Informado

Ekskursante en florĝardeno (Foto: So Jinsu)

MER: Nova tradicio en la Ruslanda ĉefurbo

La 11an de decembro okazis la sepa Moskva Esperanto-Renkontiĝo. Tiuj renkontiĝoj en la hejmo de Dmitrij Ŝevĉenko kaj Anna Striganova jam iĝis tradiciaj, ĉi-jare okazis tri tiaj MERoj, plus septembra tritaga eksterurba MER-6.

Spertuloj ĝuas la etoson, kian ni ne havis dum multaj jaroj; komencantoj (studentoj kaj kursfinintoj de Esperanto-studprogramoj de la Ruslanda Universitato de Interpopola Amikeco) rapide adaptiĝas kaj akiras unikan senton de Esperantista medio. La sola uzata lingvo, nature, estas nur Esperanto.

En la sepa MER partoprenis dudeko da personoj – ĝi estis la plej amasa el ĝisnunaj unutagaj renkontiĝoj. Krom ruslandanoj ĉeestis gastoj el Britio/Honkongo kaj Ukrainio.

La programo daŭris ĉirkaŭ dek horojn kaj enhavis prelegojn (pri vintraj festoj, pri uzado de Esperanto en interreto, pri diversa kompreno de Esperanto-vortoj flanke de neesperantistoj, pri la vivo kaj verkoj de Ivan Ŝirjaev), poem-deklamadon, komunan kantadon.

Valentin Melnikov

Foto: Anna Striganova

Rezulto de la skrutinio por la Senato 2017-21

(HeKo) Post la skrutinioj komunikitaj de dek balotejoj (inkluzive tri subbalotejoj) el dek, jen la definitiva rezulto de la elektoj al la Senato de la Esperanta Civito.

Voĉoj esprimataj entute: 158. Voĉoj validaj: 149, el kiuj 7 sindetenaj.

Por la Verda Listo: 103 (72,54%). En 2011: 130 (73,44%).

Por la Blanka Listo: 39 (27,46%). En 2011: 24 (13,55%).

Seĝoj balotproporcie asignitaj laŭ la D'Hondt-sistemo: Verdaj 9, Blankaj 4.

Seĝoj balotpremie asignitaj: Verdaj 6.

Voĉoj laŭ la kandidatoj (preferoj):

Verda Listo: Silfer 103, Nguefack 76, Nimubona 37, Conde Rey 21, Karibe 17, Herrero 11, Dello Spedale 9, Nájera 9, Penacchio 9, Attaglo 8, Kirova 8, Läng 8, Levi 8, Martinov 8, Mühlemann 8, Waseka 7, Batila 3, Henry 2, Rabevazaha 2.

Blanka Listo: Bartek 34, Birindwa 30, Mihalkov 18, Tshamena Omba 16, Koufionou 8, Amstad 7, Beltramini 6, Holevitch 6, Lovriĉ 4, Fiumarella 3, Zavadlav 3, Nawrocki 1, Szilvássy 1.

Elektitaj balotproporcie: Bartek, Birindwa, Conde Rey, Dello Spedale, Herrero, Karibe, Mihalkov, Nájera, Nguefack, Nimubona, Penacchio, Silfer, Tshamena Omba.

Estas elektitaj balotpremie: Attaglo, Kirova, Läng, Levi, Martinov, Mühlemann.

En la Senato sidos 12 viroj, 7 virinoj, nome 12 el Eŭropo, 5 el Afriko, 1 el Ameriko, 1 el Azio. Por la mandato 2017-2021 la Konsulo estos sen. Chamberline Nguefack Zedong, la Vickonsulo estos sen. Giorgio Silfer.

Novembre ĉe la Norda Maro

La 19-20an de novembro okazis la 28a Eŭropa rendevuo en Stella-Plage ĉe la Norda Maro. Ekde 1989 la Nordfrancia Esperanto-Federacio ĉiujare organizis ĝin unue en la urbeto Morbecque, sude de Dunkerque. En 2010 la Rendevuo translokiĝis en la marbordan urbeton Stella-Plage apud Le Touquet-Paris-Plage, kaj farigis kompreneble "la Eŭropa Rendevuo de Stella".

Post Arlette kaj Edmond Plutniak nun nova teamo klopodas organizi ĝin, sed ni konservis la tradicion. La partoprenantoj elektis inter kvar atelieroj: Eklerni kaj instrui la lingvon kun Katalin Kováts, Esperantaj Bildrakontoj kun Michel Dechy, Esperanta literaturo kun Anne Jausions kaj iniciado al joko kun Arlette Plutniak. Eblis ankaŭ elekti neniun atelieron por promeni kaj profiti la belan veteron (aŭ ne).

Kiel kutime, estis libroservo proponita de belgaj amikoj kaj ekspozicioj de artaĵoj faritaj de partoprenantoj. Sabate vespere ni povis aplaŭdi la internacie faman kanzoniston JoMo. Li prezentis siajn tutnovajn kantojn sen sia eterna gitaro, nur helpita de efektaparato, kiu povas ripeti sonojn. Dum la 28a rendevuo komenciĝis la festado de la 15-jarĝo de edukado.net.

Roch Jullien

ILEI kongresos en Busan

La jubilea 50a Kongreso de ILEI okazos en Busan la 15–22an de julio 2017, antaŭ la 102a UK en Seulo. LKK organizos karavanan veturon el Busan al Seulo por ambaŭ eventoj. La ĉeftemo de ILEI 2017 estos “Edukado al respekt plena turismo” omaĝe al la Internacia Jaro de Daŭropova Turismo, deklarita de UN, kaj al la subteno de la Korea kaj Busana Turismaj Organizaĵoj al ambaŭ kongresoj, UK kaj de ILEI.

Busan estas la dua plej granda urbo de Korea Respubliko ĉe la suda marbordo. Ĝi estas grava turisma centro kaj granda havenurbo, kiu tra la historio rolis kiel por-do al eksteraj landoj. Ĝi harmonie kunigas la tradician kaj modernan vizaĝojn kun belaj malnovaj temploj kaj spirhaltigaj modernaj konstruaĵoj. Dum la Korea milito ĝi restis neokupita de la malamiko, kaj tien venis rifuĝintoj el ĉiuj anguloj de la tuta Koreio. Tial iliaj kulturoj estas harmonie interplektitaj en la urbo Busan.

La kongresejo estos en la moderna junulargastejo “Arpina”. Ĝi situas en unu el la turisme plej viglaj distriktoj de Busan, Haeundae, ĉe la fama strando Haeundae, la plej ŝatata ne nur de koreoj, sed ankaŭ de alilandaj vizitantoj. Somere tie svarmas pli ol miliono da homoj. Multaj turismaj celoj kaj vizitindaĵoj troviĝas je promen-distanco de ĝi aŭ atingeblas per mallongdaŭra metro-veturo.

“Arpina” disponas komfortajn dormoĉambrojn en ambaŭ stiloj eŭropa kaj korea, diversstipajn kaj diversgrandajn salonojn por diversaj kongresaj programoj, restoracion, bufedejon kaj sportajn ejojn kaj instalaĵojn, kiujn la kongresanoj povos uzi, ĉio sub unu tegmento kaj ĉio bonpreza, kun specialaj rabatoj por la grava evento de ILEI. Kun tia oferto kaj proksimaj turismaj vizitindaĵoj “Arpina” provizas taŭgan spacon por traktado de la kongresa temo “Edukado al respekt plena turismo” kaj por cetera, tradicie riĉa kongresa programo de ILEI.

Pliaj informoj ĉe: www.ilei.info

Radojica Petrović
Estrarano pri kongresoj de ILEI

RET: Esperantistoj kunvenos en Ruslanda provinco

Rusia Esperantista Unio invitas partopreni Rusiajn Esperanto-Tagojn (RET-2017), dediĉitajn al la 140-jariĝo de Ivan Ŝirjaev, esperantisto, verkisto, pastro.

Datoj: 2–9 aŭgusto 2017.

Temo: “Idea, filozofia kaj religia fono de Esperanto”.

Celoj kaj taskoj: studi problemojn de rusia Esperanto-movado, interŝanĝi sperton de Esperanto-laboro, konatiĝi kun lokoj de agado de I. Ŝirjaev, disvastigi Esperanton en Jaroslavla gubernio, perfektigi en la lingvo, konatiĝi kun foraj lokoj de Rusio, plenriĉe ripozi.

Loko: ripozejo “Ĉudnoj Dvor” (Strangula Korto), kiu situas rande de la urbeto Poŝeĥonjo (Пошехонье) en Jaroslavla gubernio, surborde de Ribinskoje akvo-rezervejo. La urbeto havas kvin mil loĝantojn kaj famas per sia antikva historio, kvin riveroj kaj sep pontoj. Poŝeĥonjo troviĝas je 150 km de u. Jaroslavlo kaj estas ĉirkaŭita per densegaj naturaj arbaroj. La partoprenontoj loĝos en la hotelo kaj lignaj domoj de la ripozejo. La teritorio aspektas ĉarme kaj tre hejmece, sur ĝi troviĝas duetaĝa restoracio, du rusaj vaporbanejoj, sportejo, plaĝo, laŭboj, saŭno, bilardejo, luejo por bicikloj. Multaj figuretoj el konataj rusaj fabeloj ornamas la ripozejon. Eblas veturi per boatoj, riveraj ŝipetoj, fiŝkapti, organizi lignofajrojn, ktp.

Provizora programo: REU-Konferenco, lingvaj kursoj, Somera Universitato, kvizoj, ludoj, vesperaj koncertoj, “Unuaj Lego-Tagoj omaĝe al Ivan Ŝirjaev” kun vizito de la vilaĝo, kie li diservis, ekskursoj al urboj Tutajev kaj Ribinsk.

PostRETa programo: dutaga restado en la urbo Jaroslavlo kaj vizito al la urbo Kostroma.

Partopreno: ni invitas ĉiujn esperantistojn de nia vasta Rusio, ankaŭ bonvenas eksterrusiaj gastoj. Ĉiu dezironto ricevos invitleteron de REU por prezenti ĝin al konsulejo de Ruslando.

Loĝado: En 2-3-4-5–litaj ĉambroj kun duŝoj kaj necesejoj. Ekstremokaze, eblas tendumi.

Manĝado: organizite en la ripozeja restoracio 3-foje tage.

Aliĝkotizo:

Ĝis 31.01.2017

1200 rubloj por membroj de REU

1500 rubloj por nemembroj de REU

25 eŭroj por eksterrusianoj

Infanoj kaj lernejanoj kotizon ne pagos.

Ekde 01.02.2017 la kotizoj altiĝos je 100 rubloj kaj 5 eŭroj.

Aliĝilo: <http://www.reu.ru/kalendaro/alighilo/RET-2017/>

Detalajn informojn pri aliĝo, pago, programkontribuo, ktp bonvolu peti ĉe la kunordiganto de la OK Svetlana Smetanina: svsmetanina@yandex.ru.

Bonvenon!

★ La urba komitato pri konstruado, medio k evoluigo de la E-urbo Herzberg unuanime voĉdonis, ke la placo apud la Federacia Strato 243 k ĉefstrato (komenco de piedirzono) en Herzberg en aprilo 2017 ricevu la oficialan nomon Zamenhof-Placo / Zamenhof-Platz; la komitatan decidon unuanime aprobis la administracia komitato (Verwaltungsausschuss) kun ĉ. 20 deputitoj de diversaj partioj. En la placo jam estas Zamenhof-monumento, inaŭgurita 15 dec 2009. (ICH)

★ 13 dec 2016 estis establita la nova Parlamenta Grupo de Lingvo Esperanto (PGLE) en la Pollanda Sejmo (malsupera ĉambro de la Pollanda Parlamento, en kiu partoprenas ankaŭ anoj de la Senato – la supera parlamenta ĉambro). PGLE planas okazigi en la Parlamento solenan renkontiĝon inter politikistoj k e-istoj je la venontjara naskiĝdato de Zamenhof. (Eduardo Kozyra, Marian Zdankowski)

★ La korea registaro nomumis sian novan ambasadoron por Vatikano; la nomumita persono estas la korea e-isto Jeong Jong-hju, kiu verkis kelkajn librojn en Eo.

★ La multlingva retejo Ipernity, kiun multaj e-istoj ekuzis en 2007 pro ĝia E-fasado, fermiĝos fine de januaro 2017 pro ekonomiaj problemoj. (Libera Folio)

★ 12 dec en la Nacia Biblioteko de Hispanio (Madrid) estis prezentita la verko *El Quijote universal*, kun traduko de diversaj ĉapitroj al 150 lingvoj k lingvovariantoj. Ĉe la prezentado oni legis pecojn en du dekoj da lingvoj; fragmenton el *Donkiĥoto* en Eo legis la prezidanto de Hispana E-Federacio José Antonio del Barrio. (La Bitbulteno)

★ 10-11 dec en la urbo Cheste (Valencio, Hispanio) okazis la 1a Foiro de la Asocioj, kun la partopreno de la loka E-grupo *Lumradio*; en la unua tago pri Eo prelegis la usona e-isto Dennis Keefe. (La Bitbulteno)

★ 39 akademianoj voĉdonis por elekti la direktoron de la Sekcio Literaturo de la Akademio de Eo; kiel direktoro estas elektita Humphrey Tonkin. (Oficialaj informoj de AdE)

★ La Estraro de UEA nomumis per unuanima decido la novan prezidanton k la novan sekretarion de la Belartaj Konkursoj de UEA: Miguel Fernández Martín k Miguel Gutiérrez Adúriz. (GK UEA)

★ En Google play aperis PReVo – portebla versio de la libera Ea “Reta Vortaro” (Re-Vo) por androido, t. e. por tabulkomputiloj k poŝtelefonoj, uzebla sen retkonekto kun rapida serĉeblo per la klavaro. (Ret-Info / Lingvo-Studio)

★ La 22a kongreso de Ukraina E-Asocio (Kievo, 25-27 nov 2016) aprobis novan statuton k elektis novan estraron de la asocio: Jevhen Kovtonjuk (prezidanto), Ihor Glagolevskij, Viktor Jaskovec, Viktor Pajuk, Oleh Rohalskij, Serhij Ŝmatkov, Niko Voloŝin. (Ukraina Stelo)

★ Sesdeko da vizitantoj venis al la Centra Oficejo de UEA por la 45a Malferma Tago k seminario pri informado, okazintaj en Roterdamo 26-27 nov 2016. (EKO)

Tribuno

Antaŭ nelonge Esperantujon trafulis konsterna novaĵo: Bjalistoko ignoras la “Zamenhofan Jaron 2017”. Ĉi tiun “novaĵon” komentas kaj dementas Przemysław Wierzbowski, prezidanto de Bjalistoka Esperanto-Societo.

Zamenhof-urbo sen Zamenhof?

En la junia kajero de La Ondo prezidanto de Bjalistoka Esperanto-Societo (BES) Przemysław Wierzbowski klarigis la situacion pri la Centro Zamenhof en Bjalistoko¹. Hodiaŭ ni aperigas lian klarigon pri la decido de la urba konsilio de Bjalistoko ne nomi la 2017an jaron “Jaro de Zamenhof” en la urbo. La suba teksto unue aperis la 18an de decembro en la retejo Libera Folio².

Komence de decembro Tadeusz Truskolaski, la urbestro de Bjalistoko, kunvokis gazetaran konferencon kaj anoncis, ke dum kunsido de la urba konsilio la 12an de decembro li proponos nomi la venontan jaron Jaro de Zamenhof. La urbestro jam decidis pri diversaj agadoj en 2017: trilingva reeldono de historia gvidlibro tra Bjalistoko de Jakobo Ŝapiro, nova murpentraĵo, muzikdisko de bjalistokaj muzikistoj en Esperanto kaj historia konkurso pri Esperanto kaj Zamenhof, kiun organizos loka Arme-muzeo.

Mi estis invitita al la konferenco por prezenti la planojn de BES: en majo 2017 ni organizos Polan Esperanto-Kongreson, kiun subtenos Bjalistoka Kulturcentro, ni planas eldoni poezion de la loka poeto Wiesław Kazanecki en Esperanto kaj polan-Esperantan “kuirlibron de Klara Zamenhof”, kiu enhavos receptojn de la juda kuirarto el la epoko de Zamenhof. Por ricevi monsubtenon por ambaŭ eldonaĵoj mi verkis du projektojn en konkurso de la urbo, kiu dediĉis cent mil zlotojn por kulturaj iniciatoj ligitaj kun Esperanto en 2017.

La 12an de decembro vicurbestro Rafał Rudnicki referis pri la projekto menciante la decidon de Unesko kaj la mondan rekonatecon de la plej fama bjalistokano, Ludoviko Zamenhof.

Mi parolis pri la planata agado en kaj ekster Bjalistoko kaj pri la laŭdinda heredaĵo de la iniciatinto de Esperanto, kaj demandis la konsilion kiun vizaĝon havu Bjalistoko en la mondo – ĉu ŝovinisman kaj antisemitan, kio estas lastatempe populara opinio pri la urbo, ĉu tolereman kaj malferman, reprezentatan de Zamenhof. Dum siaj elpaŝoj konservativaj konsilianoj el la partio Juro kaj Justeco kaj la fifama konsiliano Dariusz Wasilewski³ pruvis, ke kontraŭ la decido ekzistas nur neraciaj, antaŭjuĝaj argumentoj:

– Ne, ĉar la venonta jaro jam estas elektita la Jaro de Piłsudski, kaj eble oni ne rajtas havi pli ol unu jar-patronon (ĉeestanta juristo diris, ke povas esti eĉ 100 patronoj).

– Ne, ĉar la propono venas tre malfrue, eĉ ofende malfrue por Zamenhof (en la pasinta jaro la Jaro de Siedzikówna estis anoncita eĉ pli malfrue).

– Ne, ĉar Zamenhof estas malgrava persono, unu el multaj sensukcesaj utopianoj, krome dio por bahaanoj kaj por «ŝintoistaj sektoj»; Esperanton denaske parolas nur mil homoj, kaj eĉ la lingvo klingona estas pli populara ol ĝi; la esperantistoj trudas siajn idealojn; la lingvo estas sen kultura bazo.

Kelkaj konsilianoj (maldekstro, Civitana Platformo) defendis nian vidpunkton. La

antaŭvideble negativa rezulto estis 12 kontraŭ, 11 por. Tio, kio sekvis, estis arda kritiko de la urba konsilio de Bjalistoko far la pola kaj internacia gazetaroj, ĉe kiuj mi raportis la sensecon de la decido kaj tion, ke malgraŭ ĉio la Jaro de Zamenhof estos celebrata en lia naskiĝurbo.

La decido estis nur simbola. Ĝi ridindigis la konsilion, kaj tra ĝi – Bjalistokon mem. Tamen ni sentas subtenon de la urbestro kaj faros ĉion, kune kun Bjalistoka Kulturcentro, Centro Ludoviko Zamenhof, neregistaraj organizaĵoj kaj la Esperanto-movado ĝenerale, por ke Esperanto estu bone videbla en Bjalistoko en la venonta jaro. Ni ekos jam la 2an de januaro per solena anonco de la Jaro de Zamenhof, kiu okazos malgraŭ ĉio. Ni fosu nian sulkon.

Przemysław Wierzbowski

Notoj

1. Przemysław Wierzbowski. *Esperanto ne malaperos en Bjalistoko! // La Ondo de Esperanto*, 2016, №6. <http://sezonoj.ru/2016/06/bjalistoko-2/>

2. <http://www.liberafolio.org/2016/12/18/zamenhof-urbo-sen-zamenhof/>

3. En aprilo unu el la konsilianoj, Dariusz Wasilewski, apartenanta al la konsilia grupo de la urbestro, uzis ŝovinismajn argumentojn kontraŭ la “sensukcesa utopiisto Zamenhof”, kontraŭ lia juda heredaĵo kaj kontraŭ Esperanto kaj ties “krima ideologio”.

Nova retejo de E@I pri la Manifesto de Prago

Okaze de la Zamenhof-festo E@I lanĉis novan retejon, kies ĉefa celo estas prezenti diverslingve la enhavon de la Manifesto de Prago en vigla, moderna maniero. La paĝon <http://manifesto.ikso.net> realigis itala volontulo Edoardo Nannotti kadre de sia EVS (Eŭropa Volontula Servo) en E@I.

Ĉi-jare la Manifesto iĝis 20-jara, sed nenion perdis pri sia valoro kaj mesaĝo. Kiel diras Peter Baláž, kunordiganto de E@I: “Manifesto de Prago estis por mi unu el unuaj dokumentoj, kiun mi pri Esperanto kaj ties movado legis. Laŭ mi ĝi tre trafas kaj samtempe skize prezentas ĉefan mesaĝon de la E-movado, parolas pri lingva demokratio, diverseco kaj homa emancipiĝo – temoj daŭre tre gravaj kaj aktualaj”.

Laŭ la manifesto mem, ĝi estas deklaro de “anoj de la tutmonda movado por la progresigo de Esperanto” kaj direktiĝas “al ĉiuj registaroj, internaciaj organizaĵoj, kaj homoj de bona volo”. Ĝi rekonfirmas la tradiciajn celojn de la Esperanto-movado kaj detaligas en sep principoj starpunktojn pri Esperanto.

La Manifesto prezentas do sep principojn, kiujn ĝi “konsideras esencaj por justa kaj efika lingva ordo”. Ankaŭ per tio la Manifesto esprimas, ke ĝi celas alian lingvan ordon ol la nunan, nome la ĝeneralan enkondukon de Esperanto tradicie nomatan fina venko. Kiel aldonas Peter Baláž: “Ĉu jam iam la fina venko okazos aŭ ne, la Manifesto de Prago estas tre interesa kaj pensiga dokumento, kiu havas sian gravan lokon en la Esperanto-movado. Tial ankaŭ ekestis tiu ĉi retejo, kiu celas per atentokapta, alloga maniero prezenti ĝin diverslingve al la nuntempa publiko”.

Prepariĝas pliaj partoj por la retejo, plano estas ekzemple liveri la dokumenton kiel elŝuteblan afiŝon aŭ faldfoliojn en PDF por presado aŭ plia reta uzo.

E@I

7. HOMA EMANCIPIĜO.

Ĉiu lingvo liberigas kaj malliberigas siajn anojn, donante al ili la povon komuniki inter si, barante la komunikadon kun aliaj. Planita kiel universala komunikilo, Esperanto estas unu el la grandaj funkciaj projektoj de la homa emancipiĝo aŭ projekto por ebligi al ĉiu homo partopreni kiel individuo en la homara komunumo, kun firmaj radikoj ĉe sia loka kultura kaj lingva identeco, sed ne limigite de ili. Ni asertas ke la ekskluziva uzado de naciaj

La Manifesto de Prago

?

eo

Pri la estonteco de *La Ondo de Esperanto* (3)

Mi tute bone komprenas ke vi devas forlasi la paperan mondon pri *La Ondo*, sed samtempe bedaŭras tiun decidon. Mi mem ne plu havas lokon fizikan por konservi paperaĵojn, eĉ niaj libroj kuŝas en fora deponejo, ne alirebla, sed samtempe mi timas, ke por la pli vasta publiko la presaĵoj havas pli da valoro. Samtempe ni estu ekonomiaj por la naturo, por la arboj kaj ne riĉigu la poŝtoservon (diras tion filino de poŝtisto).

Katalin Kováts (Nederlando)

Tre bedaŭrinde mi akceptis vian informon pri via decido pri la estonteco de *La Ondo de Esperanto*. Tio signifas, ke future oni povos legi tiun belan kaj multflankan Esperantan informilon nur sidante ĉe komputilo... Mi persone ŝatas kun la papera formo de *La Ondo* sidi en la verando kaj legi interesantajn artikolojn en la revuo. Krom tio, la papera formo eblas min veni kun ĝi al miaj amikoj por kune legi kaj pri-diskuti aktualajn temojn (ekzemple, "Vide de Bruselo"). La jarkolekton de *La Ondo* mi ligos en unu broŝuro por legi ĝin poste. Karaj Esperantaj amikoj, ĉar en futuro tio ŝanĝiĝos, mi kun bedaŭro anoncas, ke mi ĉesas esti abonanto de *La Ondo*.

Milan Škrliĵ (Slovenio)

Dankon pro la paperaj gazetoj de *La Ondo de Esperanto* dum la pasintaj jaroj. Nun, kiam *La Ondo* estos nur en elektronika formo, mi devas informi, ke nia societo (Esperanto-societo en Turku) ne plu povas aboni ĝin al la ĉefbiblioteko de Turku. Ni deziras, ke la gazeto estas videbla en la bretaro de la biblioteko kaj tiel legebla aŭ almenaŭ foliumebla ankaŭ por la granda publiko. Mi bedaŭras tion, sed certas ke vi komprenas. Ni nature informos pri *La Ondo* al novuloj kaj uzas la paperajn kopiojn kiel reklamiloj.

Mi persone abonas la retan version de *La Ondo* tra nia peranto.

Ĉion bonan al vi ambaŭ kaj al via gazeto por la jaro 2017!

Tiina Oittinen (Finnlando)

Mi aliĝas al tiu bedaŭro de Tiina Oittinen, ja ankaŭ ni ofte prezentis la paperan version en la loka biblioteko, en informbudoj, ĉe prezentadoj, ktp. Ni komprenas la kialojn de neaperigo, tamen, ĝi mankos al ni.

Dankante la senlancan laboron por *La Ondo*, dezirante agrablajn jarfinajn festo-tagojn kaj ĉion bonan por la nova jaro,

Zófia Kóródy (Esperanto-urbo Herzberg, Germanio)

Ne forgesu (re)aboni!
<http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

Mortis soldato de Esperanto

La morto de Fidel Castro aparte trafis la tutmondan movadon por la internacia lingvo Esperanto. Lia favoro al la movado por Esperanto kulminis en la deklaro okaze de la Universala Kongreso de Esperanto en Havano en 1990: “Mi estas soldato de Esperanto”.

Efektive li apartenis al tiuj gvidantoj de la tutmonda socialisma movado, kiuj tre frue rekonis la ligitecon inter la idealoj de Esperanto kaj la idealoj de socialismo. Ekzemple Lenin, Maŭ Ze-dong, Ho Chi Minh, Tito kaj multaj aliaj.

Ilia subteno kaj la memoro pri tiu subteno estas aparte gravaj en la nuna epoko en kiu naciismaj ideoj ŝajnas pligraviĝi ĉie en la mondo, dum la parolantoj de Esperanto daŭre provas disvastigi ideojn pri internaciismo kaj internacia solidareco inter ĉiuj popoloj grandaj kaj malgrandaj, riĉaj kaj malriĉaj.

Dankon, Fidel! Ni scias, ke ankaŭ vi abunde helpis al aliaj popoloj kaj ni pluportos viajn ideojn.

Renato Corsetti
Eksa prezidanto de UEA

Deklaro de UEA okaze de la Tago de Homaj Rajtoj

(GK UEA) La 10a de decembro estas la Internacia Tago de Homaj Rajtoj. Ĉi-jare ni festas la 68an datrevenon de la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj, la plej fundamenta kaj ampleksa atesto de interkompreniĝo pri individuaj rajtoj kaj fundamentaj liberecoj iam ajn atingita. Esperanta traduko de la Deklaracio estas delonge legebla en la oficiala retejo de Unuiĝintaj Nacioj: <http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=1115>. Ĝi restas koninda por ĉiu esperantisto.

Universala Esperanto-Asocio fieras pro sia asociiĝo kun la Universala Deklaracio. Jam pli ol unu jaron antaŭ la fina ratifo de la Deklaracio en decembro 1948, la Asocio enkondukis paragrafon en sia Statuto, laŭ kiu la homaj rajtoj estas “esenca antaŭkondiĉo” por ĝia laboro por internacia komunikado kaj interkompreniĝo. Tra la postaj jardekoj, UEA vaste uzis Esperanton por informi niajn membrojn tra la tuta mondo pri la graveco de homaj rajtoj kaj por instigi ilin disvastigi tiun mesaĝon en la propraj komunumoj.

Venante tuj post la fino de unu el la plej grandaj konfliktoj en la homa historio, la Universala Deklaracio markis raran momenton de unuanimeco en la internacia komunumo. Tiun unuanimecon UEA firme deziras konservi, protekti kaj restarigi en la nuna periodo de internacia malcerto kaj streĉiteco, kiam la kapabloj por konstrui pli bonan mondon tiel abundas kaj la obstakloj al ties atingo estas tiel malfacile superblaj. Ni salutas Unuiĝintajn Naciojn kiel gvidlumon de espero en afliktata mondo, kaj ni renovigas nian promeson kunhelpi en antaŭenigo de internacia kompreno en spirito de egaleco, malferma debato, kaj praktika helpo al la suferantoj.

Arkivo

«Lapenna ne tute malpravis kiam li skribis pri “grupeto da personoj” kiu kaŭzas por li problemojn: ja troviĝis en la sino de la komitato homoj (fakte grupo, ne nur “grupeto”), kiuj preferus ke Lapenna ne reelektiĝu en 1974, aŭ kiuj realisme taksis, ke li ne havos sufiĉajn voĉojn por reelektiĝi».

(Humphrey Tonkin)

CED, Unesko, kaj la “posthamburga” UEA: Rakonto el la pasinteco

de Humphrey Tonkin

La ĉefartikolo en la aprila numero de la revuo *Esperanto* de 1974 venis kiel duŝo de frosta akvo. “UEA en danĝero de malintegriĝo”, kriis ĝia titolo; “Admono al la membraro” glosis la enhavtabelo. La artikolo mem, verkita de la prezidanto de la Asocio, Ivo Lapenna, atentigis pri “la subfosa agado de grupeto da personoj, kiuj pro diversaj obskuraj motivoj klopodas detruiri la atingojn kaj grave kompromiti ĉiujn objektivajn valorojn en la Esperanto-movado.” Tiu grupeto, laŭ la artikolo, “per obskuraj komplotoj ... kaj per krimaj agoj” celas “kalumnii kaj nigrigi” la prezidanton de UEA kaj, tra li, la tutan Asocion, ŝajne “por kontentigi siajn personajn tro blovitajn ambiciojn.”

Ĉu vere necesis tiel ĝeni sin pri “malgranda grupo”, pri ia “kvarpersona bando” de komplotantoj? Nu, jes, ĉar, laŭ la artikolo la danĝero intertempe tamen fariĝis multe pli granda: nun aliĝis al la grupo homoj kiuj celas “plene ekregi la Asocion kaj utiligi ĝin por siaj politikaj celoj”, nome la gvidantoj de la Esperanto-asocioj de la socialistaj ŝtatoj de meza kaj orienta Eŭropo.

Legante tiujn vortojn mi gapis. Malmultaj asocioj sukcesis teni sin kunaj dum la Malvarma Milito: plej ofte movadoj displitiĝis inter okcidento kaj oriento. Ĉu vere Ivo Lapenna nun deklaras tiun zorge konservitan harmonion finita? Aŭ ĉu temas ĉi tie pri pli persona tagordo? Mi ja rimarkis, ke kreskas opozicio al Lapenna en la komitato de UEA, fakte ke ĝi estis multe pli larĝa ol “malgranda grupo”; sed akuzi la tutan

ADMONO AL LA MEMBRARO:

UEA en danĝero de malintegriĝo

IVO LAPENNA

LA FORMALA UNUĜO de la seĉulara Esperanto-movado, esprimita en la aktoj de 1947-48, kvankam sendube pozitiva fakto, teneti per si mem signifas aŭtomatan solvon de multombraj problemoj, kiujn kielis la postmilitaj kondiĉoj ĝenerale, kaj la tiama tre malforta interna situacio de UEA speciale. Dum ĉiuj kondiĉoj kiuj multaj jarmoj pasis la tempo de la duono, klarigis personoj bone komprenitaj per tiun, ke necesas multflankaj sciencaj studoj, abstrudaj spertoj akcebiĝi nur per intensa praktika laboro, kaj grude vastiĝantaj diversdirektaj agadoj – tio si kombinita en unu granda tuta – por forviki la Asocion interne surbaze de unuoca platformo; por transformi ĝin post ĝin la Esperanto-movado en atentindan kulturan kaj socian faktoron de la stampo; por dozi al la Internacia Lingvo la meritan prestiĝon kaj tiel fasiligi ĝian plan-sivastigon.

Baraj konceptoj

Konkrete, sukcesa laboro postulis, utrovide, teorian pritakson kaj praktikan aplikon de kelkaj esence gravaj baraj konceptoj: univertalco kaj neŭtraleco, unuoca en diverseco, kunligiteco kaj interdependeado, celaj kaj simleaj, ĉiuj al la mensuraj principoj, detale pritaksite en la baldaj aperonta monumenta verko *Esperanto en Perspektivo*, estas per si mem sintezo de kontrastaj, kontraŭaj, aŭ ĉi antagonismaj tendencoj: humanisma interraciismo kiel ideo fono, nedebiteble ligita al la Internacia Lingvo, troviga meze inter formita racismo kaj la unuoca movado de la estonteco, aktiva neŭtraleco, konforma al univertalco de la

lingvo kaj respondanta al humanisma interraciismo, solva la antagonismas konflikton inter pasiva, indifera neŭtraleco kaj ekstrema partipolĉikismo; unuoca lingvas diverseco ekvivalenta en la realo, kaj diverseco malfikiga la postulo de unuoca (v. ankaŭ la artikolon pri unuoca en la *Jamaara Esperanto*, 1974); kunligiteco de ĉiuj agadoj – unuoca en la tre detajlaj branĉoj informado, instruado kaj praktikaj aplikoj – estas kondiĉo de ĉiuj interdependeado; demokratice kun mendicindiplo okupas centran pozicion de politiva kontrastaj unuaj inter si konfliktoj; ekstremaĵoj de diktaturo kaj anarkio (v. ankaŭ la koncernan artikolon en la decembra *Esperanto*, 1973); fmo, celo sen rimedoj estas abstrudaj, kaj esentigo de rimedoj por atingi la celon estas stultiga.

Prezantaj pure, ĉi tiel la duopej prezentigas kiel tuta, en kia la kontrastitaj flankoj kompletigas kaj samtempe lingvas uzas la alian, kaj per sia kontrasta konekzisto formas unuocan bazan koncepton. Ĉiuj gravaj konceptoj kiuj, en ekvilibra sentro de kompleksaj interagoj, farigas la firma fundamenta, sur kiuj estas eble subviti organizitajn demandojn konforme al la bezono de unusopaj evoluiprobaj; maligj paralelajn agadojn en la sferoj de informado, instruado kaj praktikaj aplikoj, post renforigj taksoj de faktaj ebrikoj; samtempe klopodj finance forviki la Asocion.

Gravindoj estis la taksoj, kiujn en 1948 kaj poste frontis UEA kaj ĝiaj organoj al unusopaj funkcioj; al kiaj la membraro konfida la gvidadon de la Asocio. Ĉu ili estas plenumitaj?

esperanto, aprilo 1974 / 61

Esperanto-movadon de orienta Eŭropo pri politika transpreno de UEA ŝajnis al mi ago strategie nepensebla kaj fakte malprobabla. La tuta artikolo, miatakse, estis ia miksaĵo de ofendita digno kaj konspiroteorio – fandita kun eksterordinara malkapablo distingi la proprajn atingojn kaj sukcesojn de la prezidanto disde la atingoj kaj sukcesoj de la Asocio kaj la Esperanto-movado ĝenerale. La jaro 1974 estis elektojaro en UEA, kaj la prezidanto Lapenna, kiu reelektiĝis en Londono en 1971 per nur kelkaj voĉoj kontraŭ la okcidentstila industriisto E. L. M. Wensing, nun frontis ribelon ĝuste de tiu maldekstra flanko kiu ebligis lian reelekton en 1971. La alarma artikolo, do, ŝajne konsistigis unuan kanonpafon en prezidanta elekto-kampanjo. Ĝi per unu bato frakasis la iluzion de rutinaj elektoj en harmonia etoso kaj plonĝigis la Asocion en krizo.

Dum ĉio ĉi disvolviĝis en Roterdamo, mi sidis en Usono esence ekster la fluo. Fakte, surloke mi havis multe tro da taskoj por ĝeniĝi pri la aferoj de UEA. En 1971, tute juna, mi selektiĝis por plenumi gravan rolon en mia universitato, la Universitato de Pensilvanio, kie mi estis literatura profesoro: oni petis min lanĉi profundan reformon de la studprogramo de la universitato, responde al senprecedence severa studenta “ribelado” – siavice parto de la junulara ribelado, kiu tiutempe ruliĝadis trans Usono, ligite kun usonaj politikaj evoluoj kaj la reala timo, kiun multaj studentoj sentis antaŭ la ebla devigo militi en Vjetnamio. Mi transprenis tiun novan oficon en januaro 1971 – kaj preskaŭ tuj la studentoj okupis la administran domon de la universitato, tiel ke mi estis devigata ĉiutage aliri mian oficejon, en unu alo de tiu konstruaĵo, tra la fenestro – ekzemplo de perdo de profesia digno de tute alia speco ol tiu de Lapenna en 1974...

Mia mandato kiel prezidanto de TEJO (mi je tiu punkto estis dek jarojn estrarano kaj nun atingis aĝon tro altan por junularaj aferoj) finiĝis en julio 1971. Pro miaj novaj profesiaj devoj, kaj ankaŭ ĉar mi sufiĉe ofte kunpuŝiĝis kun mia mentoro Lapenna en la jaroj 1969-71 (jaroj, en kiuj TEJO sin fleksis por adaptiĝi al la humoro de la tutmonda junulara “ribelo”), mi decidis rezigni pri mia loko kiel komitatano. Mi ĉeestis la Universalan Kongreson en Londono en 1971, sed ne plu kiel komitatano; kaj mi elektis ne iri al Portland en 1972, nek al Beogrado en 1973.

En Pensilvanio la defia kaj ekscitoplena remuldo de la studprogramo antaŭeniris. Studentoj daŭre protestis, sed iom post iom iliaj interesoj ree enfluis pli intelektajn kanalojn: kvankam disciplinomankaj, la studentoj de tiu periodo estis pli scivolemaj, pli kreemaj, ol en iu alia periodo de mia profesora kariero. Mi komencis senti la mankon de normala profesora vivo, kaj ĉiuokaze la reformoj, kiujn ni celis, estis pli-malpli kompletaj. En 1974 mi decidis ekŝiĝi el mia administra posteno kaj reiri al plentempa profesoreco kaj al miaj doktoraj studentoj.

Tiu decido ne tuj realiĝis: oni konvinkis min resti ancorau unu jaron. En 1975 mi ricevis forpermeson por pasigi unu jaron ĉe la Oksforda Universitato kiel stipendiulo Guggenheim. Mi revenis al Pensilvanio nur en 1976.

Intertempe, la eksplodoj en Roterdamo atingis ian kulminon. Victor Sadler, la

tiama redaktoro de la revuo *Esperanto* (tiutempe la redaktoro estis salajrata oficisto de la Asocio), eksiĝis proteste kiam Ivo Lapenna insistis, ke la aprila artikolo de 1974 aperu. Sadler argumentis, ke tiu insisto lezas lian redaktoran sendependecon. Certe li, kiel multaj aliaj personoj intime ligitaj al la Asocio, komprenis, ke tiel incendia artikolo nepre pliakrigos la disdividojn de opinioj inter la komitatojn. Tio ja okazis.

Lapenna ne tute malpravus kiam li skribis pri “grupeto da personoj” kiu kaŭzas por li problemojn: ja troviĝis en la sino de la komitato homoj (fakte grupo, ne nur “grupeto”), kiuj preferus ke Lapenna ne reelektiĝu en 1974, aŭ kiuj realisme taksis, ke li ne havos sufiĉajn voĉojn por reelektiĝi. La razoklinga majoritato per kiu li venkis en la elektoj de 1971 esence forvaporiĝis. Eble, tamen,

la aprila artikolo ne estis la unua pafo de elektokampanjo, sed, male, rekono, ke la opozicio al lia plua prezidado simple trofortiĝis.

Oni povas demandi kial tio okazis? Lapenna, kiel ĉiuj homoj agnoskis, estis fajra personeco – homo kiu tra la jaroj frontis enormajn politikajn kaj personajn problemojn, ekzilito el la propra lando, kiu tamen trovis sukceson en sia profesia medio ĉefe per obstina insistado pri la propraj (elstaraj) kvalitoj. Li malfacile toleris kontraŭstaron. Homo de limigita humursento, li neniam plene komprenis la tipe britan ironion kiu ĉirkaŭis lin ne nur en la profesia vivo sed ankaŭ en la Esperanta. Li inspiris ĉe siaj geamikoj eksterordinaran lojalecon kaj admiron, grandparte plene merititan. Lia sindediĉo al Esperanto estis kompleta, totala, kaj li malfacile komprenis la pli lozan starpunkton rilate la lingvon, kiun li renkontis en siaj malpli intensaj ĉirkaŭuloj. Retrospektive, oni vidas, ke la neflekseblo de lia personeco neeviteble kondukus al senreviĝo pri la esperantistaj kolegoj.

Mi mem malfacile konsentis kandidatiĝi kiel prezidanto kontraŭ Lapenna. Nur en la antaŭlasta minuto mi akceptis tiun proponon kaj nur en la postlasta Lapenna mem retiris sian kandidatecon. La okazintaĵoj en la Universala Kongreso en Hamburgo en 1974 estis jam ofte rakontataj, de ambaŭ flankoj en la disputo; mi ne ripetos ilin ĉi tie. Sed nun mi venu al la kerno de la demando....

Juna kaj prezidanto de UEA, mi troviĝis en eksterordinara situacio kiam mi ree atingis mian hejmon en Usono post la UK. Plentempe okupata de studentaj demonstracioj kaj delikataj traktoj kun la universitataj instancoj, mi subite havis novajn zorgojn en la formo de asocio postula je mia plentempa atento. La aprila artikolo neeviteble kolorigis la bildon de multaj esperantistoj, kiuj supozis, ke, ĉar mi estis subtenata ne nur de okcidentaj komitatoj sed ankaŭ de tiuj el socialistaj landoj, temas pri la unua paŝo de la socialistaj landoj survoje al kompleta ruza transpreno de la Esperanto-movado. Evidente (iuj rezonis) oni elektigis iun junulon al la

prezidanteco de UEA por povi pli facile manipuli lin. Kvankam ne mem komunisto, li evidente estas kunvojaĝanto, senpova antaŭ la fortoj de Kremlo....

Plia kialo de tiu misa supozo estis la fakto, ke mi ne similis tiujn multajn okcidentanojn, kiuj neniam metis piedon en la orienteŭropajn landojn. Mia unua vizito okazis jam en 1959, por ĉeesti la UK en Varsovio (kun halto survoje en la tiam ankoraŭ senmura Berlino). En 1963 mi ne nur iris al la UK en Sofio sed ankaŭ haltis en Budapeŝto por pasigi du tagojn en konversacio kun la granda poeto Kálmán Kalocsay, kies verkojn mi forte admiris. En la jaroj post tio mi ne malofte vojaĝis orienten – kaj mi nombris inter miaj geamikoj multajn orientanojn kiujn mi ekkonis pro mia aktivado en TEJO.

En tiuj jaroj mi lernis fundamentan veron pri tiuj homoj: la laboro por Esperanto evoluis en la orienta bloko (se oni povas nomi ĝin tia: ekzistis multa vario de lando al lando) ĉiam nur sub la foje kaprica tolero de la ŝtato. Necesis ne malofte sin klini antaŭ la ŝtata aŭtoritato, kaj de tempo al tempo preni politikajn poziciojn oponajn al tiuj de la okcidento. Tio ne en si mem pruvis malamikecon al okcidento – foje eĉ male. Nek ĝi pruvis mallojalon al la ŝtato. Ĝi estis simple prezo de la esperantisteco – necesa flekseblo por entute teni la Esperantan ideon viva. Samtempe ĝi ankaŭ ne pruvis lojalecon al Esperanto: ekzistis oportunistoj en la rangoj de la orienteŭropaj Esperanto-movadoj, kaj necesis treti singarde.

Tamen ne kontraŭebla estis la konstato, ke en orienta Eŭropo la movado pli kaj pli prosperas, post periodo de silento aŭ parta silento – kaj eĉ en Sovetunio, post la terura periodo de Stalinismo, la movado komencas trovi siajn krurojn kaj ekmarŝi. Mi ne kredis la postajn asertojn de Lapenna, ke tiu movado estis komplete sub la fera mano de la ŝtato – vidpunkto bazita en esence dualisma kaj nesufiĉe nuancita rigardo. Konsideri la orienteŭropajn esperantistojn nuraj marionetoj de la reganta ideologio – tio estis absurda.

Fariĝinte prezidanto en la unuaj tagoj de aŭgusto 1974, mi rapide konstatis, kune kun la ceteraj estraranoj, ke necesas kompleta ŝanĝo en la direkto kaj de nia interna agado kaj de nia ekstera. Du paŝoj ŝajnis esencaj: ŝanĝo de la tro singarda vidpunkto pri la orienteŭropaj landaj asocioj, kaj pli granda malfermiteco ankaŭ ekster UEA, precipe en niaj rilatoj kun aliaj organizaĵoj kaj movadoj. Fakte, malfermiteco fariĝu nia devizo: necesis paŝi pli malferme al landoj ekster Eŭropo (tro longe ni supozis, ke Eŭropo estas centro de la mondo), necesis trovi komunan grundon kun ĉiuj partioj ene de la movado (inkluzive SAT, ekzemple, kaj la esence orienteŭropan pacmovadon), necesis larĝigi la horizontojn de nia pensado por trovi aliancinojn en la ekstera mondo. Ne temis pri turniĝo maldekstren nek dekstren, sed difinado de nia rolo per tio kio komunas anstataŭ tio kio diferencas. Jen la baza filozofio, kiun mi klopodis (relative sukcese, mi kredas) apliki.

En sia artikolo pri Lapenna en *La Ondo de Esperanto* de decembro 2015 Aleksander Korĵenkov prave rimarkis, ke “UEA, mallaŭ la kritiko de Lapenna, ne fariĝis komunisma organizo” en la jaroj post 1974. Li tamen ja asertis, malpli prave, ke

“la rilatoj kun Unesko malintensigiĝis, CED malaktiviĝis” – asertoj jam esprimitaj 10 jarojn pli frue en lia konciza historio de Esperanto.

Verdire, temis pri mala situacio. Estas vere, ke kiam okazis la 18a Ĝenerala Konferenco de Unesko en Parizo en oktobro 1974, UEA ne troviĝis inter la reprezentantoj de neregistaraj organizaĵoj. Ni bezonis kelkajn monatojn por trovi novajn reprezentantojn en Parizo (la antaŭa reprezentanto, s-ro Jean Thierry, komplete rompis siajn rilatojn kun UEA). Mi mem vojaĝis tien frue post mia elekto – kaj, dank’ al la sindediĉo de la parizaj esperantistoj, ni tuj sukcesis ne nur trovi reprezentantojn sed formi tutan sespersonan teamon. Tiu teamo tiel efike funkciis, ke baldaŭ UEA eniris la estraron de neregistaraj organizaĵoj ĉe Unesko, kaj okazis ne nur senperaj pritraktoj kun Unesko-funkciuloj, sed eĉ pli ol unu renkontiĝo kun la Ĝenerala Direktoro mem. En 1977 Ĝenerala Direktoro M’Bow konsentis vojaĝi al Rejkjaviko por tie ĉeesti la inaŭguron de la tiujara Universala Kongreso – afero senprecedenca en la historio de la Asocio.

Humphrey Tonkin en 1974

En Novjorko okazis similaj evoluoj. Nia reprezentanto en Novjorko, s-ro Mark Starr, restis ĉe sia posteno kaj, kun la helpo de nova formita teamo, pliintensigis la rilatojn kun la UN-instancoj. La teamo kunlaboris en la agado ĉirkaŭ la Internacia Jaro de la Virino en 1975 kaj konversacioj komenciĝis ĉirkaŭ la ideo malfermi malgrandan oficejon en Novjorko en kunlaboro kun la landa Esperanto-asocio, kiu jam posedis informoficejon en Novjorko. Tiu plano realiĝis en 1977 kaj la oficejo daŭrigas sian laboron ankaŭ hodiaŭ.

Se temas pri CED, la Centro de Esploro kaj Dokumentado pri la Monda Lingvo-problemo, ankaŭ ĝi ne nur ne stagnis sed plivigliĝis. En la lastaj jaroj de sia prezidanteco, Ivo Lapenna dediĉis grandegan parton de sia tempo al kompilado de la verko *Esperanto en Perspektivo*, kiu poste fariĝis kvazaŭ lia heredaĵo al UEA. Tiu verko estis eksterordinara atingiĝo al kiu la laboro de CED estis nature direktita.

Kiam Jonathan Pool fariĝis aganta direktoro de CED en 1974, li reorientis CED por igi ĝin pli engaĝita, unuflanke, en la profesia studado de lingvoplanado kaj lingvopolitiko (la faka tereno de Pool) kaj, aliflanke, en la bezonoj kaj postuloj de la Esperanto-movado. La iamaj multobligitaj CED-Dokumentoj, kiujn Lapenna redaktis, transformiĝis en presitajn, t. n. *Esperanto-Dokumentojn*, kiuj komencis aperi en la angla, la franca kaj la Internacia, en tri diversaj serioj, ĉefe sub mia propra redakto. La revuo de CED, *La Monda Lingvo-Problemo*, alprenis anglalingvan titolon kaj viciĝis inter la ĉefaj revuoj lingvopolitikaj (kelkajn jarojn poste, en retrospektiva artikolo pri la naskiĝo de la studkampo socilingvistiko, ĝi estis eĉ nomata unu el la

tri fondaj revuoj de tiu fako). Ĝia baza redakta politiko tamen ne ŝanĝiĝis: ĝi restis multlingva kaj ĝi publikigis Esperantlingvajn resumojn de ĉiuj artikoloj.

Aldone al ĉio ĉi, Pool kaj aliaj lanĉis, denove sub la ŝildo de CED, la serion de Esperantologiaj Konferencoj, kiu komenciĝis en 1977 kaj okazas ĉiujare seninterrompe depost tiam. Influate parte de la kresko de la kampo lingvoplanado kaj lingvopolitiko kaj parte de la subtena rilato de UEA, CED transformiĝis en reton de agadoj, kiu ligiĝis unflanke kun la granda universitata mondo kaj aliflanke kun la esperantologio kaj zamenhofologio.

Tiu eksterordinara vario de agado ne estus ebla, se ni dediĉus nin al la kritikoj, kiuj daŭre venis de Ivo Lapenna. Lia konsterna eldonaĵo *Hamburgo en Retrospektivo* daŭrigis tion kion li komencis en la aprila artikolo: prezento de “faktoj” el tordita perspektivo: la novaj gvidantoj de UEA estas kaŝitaj komunistoj aŭ “kunvojaĝantoj”; la tute demokratiaj elektoj en Hamburgo en 1974 estis “puĉo”; la Asocio stumblas pro manko de efika gvidado. Antaŭe Lapenna prezidis organizaĵon, kies administrado postulis grandan parton de lia tempo; nun li estis libera dediĉi sin plentempe al denunco de la gvidantoj de UEA kaj kritikado de ilia agado. Kaj la kritikoj venis abunde de lia plumo.

Unuflanke, tiu kritikado ne estis senutila: ĝi koncentris nian atenton kaj nian deziron nepre reunuigi la Asocion kaj nepre efike labori. Aliflanke, ĝi estis potenciele temporaba: se ni okupiĝus pri ĉiu kritiko kiu venus, ne restus tempo por fari la laboron, kaj sekve la kritikoj fariĝus en tiu senco validaj. Ni do faris gravan strategian decidon: ni ne okupiĝos pri respondado al kritikoj. La plej bona respondo estu la efika agado de la Asocio.

Ni feliĉis en tio, ke ni havis fortan kaj laborpretan estraron. Werner Bormann, vicprezidanto, estis gvida figuro en la germana movado, kiu jam membris en la antaŭa estraro. Ankaŭ nia estrarano pri financoj, E. J. Woessink, estis membro de la antaŭa estraro. Sekve ni havas kontinuecon kaj sperton en tiuj du personoj. Nia alia vicprezidanto, Carl Støp-Bowitz, estis konata kaj respektata kiel veterana esperantisto kaj gvidanto de landa movado. La ĝenerala sekretario, E. L. M. Wensing, forlasis la estraron en 1971 (post la elektovenko de Lapenna) kaj nun revenis, ludante, ankaŭ li, gravan kontinuan rolon. Flora Szabó-Felsö estis iama estrarana kolego mia en TEJO; ŝi poste montriĝos dinamisma ĝenerala sekretario post la trijara mandato de Wensing.

Kun tiel forta estraro, mi mem estis en forta pozicio gvidi la Asocion – espereble per iom pli malpeza mano, kaj kun iom pli da komprenemo. Min helpis ankaŭ la fakto, ke en la jaro 1975-76 mi troviĝis en Eŭropo, en Oksfordo, sen ĉiutagaj profesiaj respondecoj kaj kun plena libero vojaĝi.

En tiu kaj la posta jaro miaj vojaĝoj portis min al pluraj landoj: Finnlando, Sovetunio, Francio, Germanio, Rumanio, Bulgario, Turkio, Irano, Barato, Japanio, Argentino, Islando. Ĉie mi renkontiĝis kun esperantistoj, portis la mesaĝon de UEA, pledis por unueco. Tia investo de tempo kaj kilometroj estis ja pli valora ol investo de tempo en vana polemikado.

Sed mi ne menciis la tiurilate ŝlosilan membron de la estraro. Temas pri alia sperta figuro, el la belga movado, d-ro Pol Denoël: kuracisto, vaste respektata de ĉiuj flankoj de la Asocio. Lin ni titolis “estrarano pri specialaj agadoj” kun la ĉefa tasko pacigi la Asocion, trovi kompromisojn inter ofenditoj, kaj trakti la plendojn, kiuj alikaze renversus nian estraran boaton. Akceptante la estraranecon, li insistis pri plena libereco agi laŭ sia bontrovo kaj siaj longjaraj spertoj. Li brile sukcesis. Firma regulo en la estraro estis lasi al nia kuracisto ĉiujn disputojn kaj ne respondi eĉ al personaj atakoj. Mi mem distancigis min de tiaj malpacoj, lasante ĉion al la kuracoj de Denoël.

Se rezulte la laboro rapide kaj harmonie plenumiĝis en la estraro kaj la Asocio retrovis sian ekvilibron, la bildo estis eble iom malpli klara por la simpla esperantisto ekster la gvidaj rondoj. La tielnomata Neŭtrala Esperanto-Movado, gvidata de profesoro Lapenna, daŭrigis siajn atakojn, lanĉis revuon, kaj komencis organizi renkontiĝojn de esperantistoj. Tio nepre malfortigis nin antaŭ la publiko, sed tiu sama publiko vidis, ke la Asocio en si mem harmonie progresas; la eksterstarantoj komencis reveni al niaj rangoj.

Tamen, la prezo estis alta. Ankoraŭ hodiaŭ la denuncaj artikoloj de tiu epoko cirkulas en la movado. En 2014 aperis tuta volumo de la kolektitaj artikoloj de Lapenna el tiu periodo, *Esploro kaj Dokumentado*, kiu aplombe asertas, jam ĉe la unua paĝo, ke “bedaŭrinde, rezulte de la hamburgaj eventoj ankaŭ CED ĉesis funkcii.” Nepovante ataki UEA pro neagado ĉe Unesko, kie ni ja aktivis, Lapenna anstataŭe atakis la tutan Uneskon en artikolo post la vizito de la ĝenerala direktoro al la rejekjavika kongreso ktp. Tiu volumo ja enhavas utilajn tekstojn el diversaj periodoj, kaj utilajn faktojn kaj konstatojn pri Esperanto, sed ĝin makulas la konstanta regardado de misrepresentoj de UEA kaj malfermo de malnovaj personaj vundoj. Ĉio ĉi certe kontribuis al la erara supozo, ke la posthamburga UEA neglektis Uneskon kaj neglektis CED. Ne malfacilas pruvi per la faktoj, ke post 1974 okazis ne neglekto sed senprecedenca aktiva engaĝo.

Ankoraŭ hodiaŭ mi apenaŭ artikolas pri tiu epoko, nek revenas al tiu historia periodo. Sed foje eĉ en domo, kiun oni apenaŭ plu enloĝas, necesas reordigi la meblojn, remalfermi la ŝrankojn. Tio estis la celo de tiu ĉi modesta artikolo. Kaj se temas pri Ivo Lapenna, mi restas granda admiranto de lia senlaca laboro por UEA, kaj bedaŭranto, ke post 1974 ne montriĝis eble repaciĝi kun homo, kiu miaopinie tragike misvojis, forĵetante tiom da energio por pravigi sin ene de la Esperanto-movado anstataŭ pravigi Esperanton antaŭ la granda mondo.

Kulturo

Vintraj poemoj

Nikolao Hohlov

Kálmán Kalocsay

Eŭgeno Miĥalski

Hilda Dresen

“Arbaro vintre”: Pentraĵo de
Konstantin Križickij (1858-1911)

Vintraj poemoj

Nikolao Hohlov

Vintra fabelo

*Sur la sledo, svelta sledo, post amuza kabaredo,
Kun tintila sonorad'*

*Ni veturas – aventuras, la ĉevaloj fluge kuras
Sub la stela miriad'.*

*En sereno de l' ebena malaperas la fadeno
De la glata vintra voj'...*

*Mia Nita – am' subita, de la frost' ebriligita
Alpremiĝas en la ĝoj'.*

*En fabelo kaj sen celo rotacias karuselo
De la sentoj en la kor',*

*Hej, rapide kaj senbride flugi ien, flugi fide
Kun favoro de Amor'!*

*Hej, ĉevaloj, hufaj ŝtaloj, kiel rido de cimbaloj
Por dancanta ciganin',*

*Uraganu, akompanu, dolĉe tiklu, ĝutiranu
Per freneza takto nin!*

*Brila neĝo – vintra reĝo – ĉion tenas en sieĝo,
Gaje ĉirpas en la knar',*

*La survoja vento ĝoja en malklara gam' hoboja
Vokas, logas al kampar'.*

*Unu sono – unu junu ... la unua febra kuno
Kaj magia stelpoem'...*

*Mia Nita, am' subita, de la frost' rozkisita
Ĉion kronas per alprem'!*

Kálmán Kalocsay

Vintro

*Lamentas la arboj, ĉielen etendas
La brakojn skeletajn frostante kaj treme,
Ĝis fine la bona ĉiel' kompateme
Al ili ŝirmantan tapiŝon subsendas.*

*Kaj flokoj por blanka ĉiela kovrilo
Jen falas kaj falas kaj falas senĉese,
Ĝis sub ĉi kovrilo, ŝirmanta karese,
La arboj ekdormas en bona trankvilo.*

*Kaj dormas la arboj kaj dormas la Tero,
Kaj kvazaŭ morttuko la neĝo sin sternas,
Sed sube jam ĝermas la nova espero.*

*Ĉar nasko kaj morto senĉese alternas,
Kaj ĝermas la semo kaj falas la bero,
Sed vivas la Vivo, la Vivo eternas!*

Eŭgeno Miĥalski

*Kristaloj de neĝo, facetoj glaciaj,
Kaj varma altuŝo de ŝia manet' –
Jen estas la tempo por belfantazio
De juna flamema, amanta poet'!*

*Kupolo ĉiela kun brila stelĥoro,
Rapida flugkuro de glitveturil',
Subita konfeso pri sento de l' koro
Sub lula kareso de la sonoril'!*

*Kaj ŝajna konfuzo de la junulino,
Persista konvinko kun kisakompan',
Subita neĝfloka ŝutiĝ' de sur pino,
Kaj ruza ridet' de l' okulo-cejan'!*

*Bruet' veturila sur neĝo krakanta,
Kaj ronk' de ĉevaloj, jam lacaj pro kur' –
Jen estas inspiro por juna amanto
De liaj konfesoj, promesoj kaj ĵur'!*

Hilda Dresen

Vintra luno

*La plenlumaj vintronoktoj estas nedireble belaj.
Froste bluas kaj arĝentas neĝo sub la luna bril'.
Al ĉiel' en muta preĝo sin etendas la malhelaj
Nudaj branĉoj de pomarboj dormetantaj en trankvil'.*

*Kaj sopiroj arĝentecaj tra la koro milde glitas,
Similantaj al survitra delikata frostoflor',
Kaj de la fenestro rava nun foriri mi hezitas
Malgraŭ tempo enlitiĝa, malgraŭ la malfrua hor'.*

*En la ĉambro, kien falas luna brilo tra l' kurtenoj,
Kuŝas en timiga, prema senviveco la meblar',
Riproĉete alrigardi ŝajnas la kanapkusenoj,
Por fantoma ludo glitas la lunlum' laŭ la klavar'.*

*Jen, la luno tute male nun efikas al animo:
La lunbrilo froste morta ŝajnas plena de danĝer'.
Inter la senvivaj mebloj kaptas min subita timo:
Malgraŭ la lunlumo kvazaŭ kuŝus mi sub nigra ter'.*

Vica Belarta Rikolto

Belarta rikolto 2016: Premiitaj verkoj de la Belartaj Konkursoj de Universala Esperanto-Asocio. Nov-Jorko: Mondial, 2016. 139 p.

Aperigo de literaturaĵoj, premiitaj en Belartaj Konkursoj de UEA, ekhavis la plej rician kaj stabilan formon. Ja multe pli oportunas legi ĉiujn verkojn, distingitajn samjare, en unu bela volumo, ol dise tra revuaj paĝoj, aŭ eĉ en *Beletra Almanako*, serĉante inter verkoj senrilataj al la konkurso. Jam aperis la kvara jarlibro-antologio. Ĉi-foje ĝi estas 139-paĝa – pli ampleksa, ol ĉiu el la tri antaŭaj.

La unuan premion pri poezio ricevis Antonio Valén (delonge konata en Esperanto) kun “Paralele”. Kiel ĉiam ĉe hispanoj, distranĉita ne tre kohera vortfluo, ial pretendanta nomiĝi poezio... La duan premion ricevis eĉ pli konata Benoît Philippe kun “Matthias”. Poemeto (tamen mi daŭre ne komprenas, kial oni nomas senriman-senritman tekston poemeto? nur ĉar la aŭtoro ne scipovas verki alimaniere?) konceptita kiel tragika, tamen ne vere profunde impresanta.

Mi tre ĝojas pro la nova sukceso de Aleksandro Mitin (3a premio), kiu ĉiufoje trovas novajn, nekutimajn poemformojn. Ĉi-foje ĉiu lia strofo – el unu kaj duona linio – sonas proverbece... Ankaŭ mi post multjara hezito riskis partopreni la poezian branĉon kaj ricevis la Honoran Mencion.

Ĉiuj prozaj verkoj, premiitaj ĉi-jare, venas de konataj aŭtoroj, kun jam rekoneblaj stiloj. Jesper Jacobsen en “La paradiza turo” rakontas pri lumtur-deĵorantino, adoptinta knabon orfiĝintan pro incendio. Mirinda lingvaĵo!.. Tute ĉarma fabelo (tamen, ne porinfana!) de Lenke Szász “La heliko kaj la lacerto”...

Ĉi-jare por la proza branĉo venis 25 verkoj de 18 aŭtoroj, pli multe ol iam en 2011-2015. Ĉu vere la 20 nedistingitaj prozaĵoj ne atingas la nivelon de “Malbenitaj skaraboj” (Ewa Grochowska)? Iomete amuza, sed tute pala kaj malverŝajna pseŭdodetektivaĵo... Multe pli impresas la novelo-dramo de Amir Naor “Anĝela” pri geedzoj travivintaj tertremon. La bela novelo de Steven D. Brewer “Krepusko sub fago” ial aperis sen kelkaj finaj alineoj: la aŭtoro atentigis pri tio en Facebook kaj laŭpete disponigis al interesiĝantoj la kompletan tekston.

La esea branĉo ĉi-jare kaŭzis skandalon: Suso Moinhos, meritinta la 3an premion kaj Honoran Mencion – rifuzis ilin, ĉar la 2a premio estis aljuĝita al Jorge Camacho, kiu laŭregule ne rajtis konkursi ĉi-jare en la esea branĉo, estante ĉefpremiito tiubranĉa en 2013. La sinpravigoj de la komisiono (ke Camacho en 2013 ricevis la premion “Luigi Minnaja” ne sola, sed disdividite) ne konvinkas, ja Suso prave skribas, ke sur la diplomo oni skribas ties gradon, sen mencio pri divido. La ĵurio

evidente ne sciis, kies eseon (signitan per pseŭdonimo) ĝi taksas, sed konscia aŭtoro simple ne sendus sian verkon al konkurso, sciante, ke li ne rajtas konkursi tiujare. Camacho provis iel klarigi ĉion en BA27, sed rezultis nur kutimaj insultoj al ĉiuj, kiuj dubas pri lia genieco... Mem la eseoj estas tre altnivelaj, kvankam la ĉefe premiita – “La influo de Esperanto en la verkaro de João Guimarães Rosa” estas iom tro longa kaj eble interesos ne multajn.

La teatra branĉo magras kiel kutime – la kaŭzojn oni jam delonge menciis plurfoje. Jes ja, ni ne povas havi konstantan profesion teatron en Esperanto, kaj spektakloj sporade prezentataj en UK-oj kaj grandaj landaj kongresoj “ne faras veteron”, tial niaj aŭtoroj ne emas verki por teatro. Sed ja nun oni povas facile kaj malmultekoste krei videojn de spektakloj, por poste disvastigi per DVD aŭ simple tra interreto... kial tiu vojo ne estas atentata? Ĉi-jare por la konkurso venis nur tri teatraĵoj, du el ili estas distingitaj – tamen se “La situacio” de Amir Naor levas gravan temon (eĉ se iom naive), ja “Teleskopoj ne sufiĉas” de Raffaele del Re estas vera absurdaĵo kaj fuŝaĵo.

La libro finiĝas per tradiciaj jarraportoj pri Belartaj Konkursoj – ĉi-jara de la ĝisnuna prezidanto Humphrey Tonkin kaj fragmentoj el plifruaj raportoj de la eksa prezidanto Baldur Ragnarsson. Oni povas pripensi evoluon de la konkursoj dum lastaj jardekoj...

Valentin Melnikov

Nova libro: *Fundamento de la homaj rajtoj*

(GK UEA) La 16an de decembro UEA aperigas belan poŝformatan libreton *Fundamento de la homaj rajtoj* okaze de grava datreveno. Antaŭ precize 50 jaroj, la Ĝenerala Asembleo de Unuiĝintaj Nacioj (UN) akceptis du gravajn internaciajn traktatojn, ili estas la Internacia Pakto pri Civilaj kaj Politikaj Rajtoj, kaj la Internacia Pakto pri Ekonomiaj, Sociaj kaj Kulturaj Rajtoj.

Esperanta traduko de la Universala Deklaracio ekzistas jam de multaj jardekoj, kaj estas legebla en la UN-retejo. La du Paktoj, tamen, aperas nun unufoje en Esperanta traduko. La tradukadon faris d-ro Humphrey Tonkin, iama UEA-prezidanto kaj gvidanto de ĝia Novorka Oficejo, kaj liajn tekstojn kontrolis Brian Moon, profesia tradukisto ĉe Eŭropa Komisiono. Ĉiuj tri tekstoj estas kunigitaj en la libreto, kiu inkluzivas antaŭparolon de la Prezidanto de UEA, d-ro Mark Fettes, kaj kleran enkondukan eseon de d-ino M. Rafaela Urueña, profesoro pri la internacia juro.

“Ĉi tiu libreto estas omaĝo al la longa komuna historio de Esperanto kaj la homaj rajtoj en monda skalo”, klarigas d-ro Fettes. “Eldonante libroforme la tekstojn de tiu triparta fundamento de la homaj rajtoj, ni esperas rekonscii esperantistojn pri ilia graveco, kaj fari plian modestan kontribuon al iliaj diskonigo kaj efektivigo”.

La libro estas mendebila ĉe la Libroservo de UEA por 6,90 EUR plus sendokostoj (triona rabato ekde tri ekzempleroj).

Belartaj Konkursoj de UEA en 2017

La Sekretario de la Belartaj Konkursoj de UEA, emblema Esperanta aranĝo, invitas verkemulojn al partopreno en la 68a okazigo. La rezultojn oni anoncos en la 102a Universala Kongreso en Seulo. Partopreno estas libera al ĉiuj kaj ne ligita al aliĝo al la UK. La konkursaĵoj devas esti neniam antaŭe publikigitaj en ajna formo, krom en la branĉo Infanlibro de la Jaro. Oni rajtas sendi maksimume tri konkursaĵojn por sama branĉo. Endas sekvi jenajn regulojn:

Poezio: maksimuma longo ne fiksita.

Prozo: maksimuma longo 200×65 karaktroj (kvino da paĝoj).

Teatraĵoj: maksimuma longo ne fiksita.

Eseo: teme ligita kun Esperanto aŭ kun la kongresa temo, proksimuma longo 400×65 karaktroj (deko da paĝoj). La unua premio nomiĝas “Premio Luigi Minnaja”.

Infanlibro de la Jaro: originala aŭ tradukita libro por infanoj presforme aperinta en 2016. Aljuĝata estas nur unu premio.

Oni sendu po unu ekzempleron de ĉiu konkursaĵo – krom en la branĉo Infanlibro – al Belartaj Konkursoj de UEA, ĉe Miguel Gutiérrez Adúriz, prefere retpoŝte al la adreso: sciosfero@gmail.com; aŭ, se tio ne eblas, papere al la adreso: los Coteros 1-C, 2 Izda, 39600 Muriedas; Cantabria; Hispanio, indikante la elektitan pseŭdonimon por gardi la anonimecon de la aŭtoro. Por la branĉo Infanlibro oni sendu unu ekzempleron de la koncerna libro al la adreso de Miguel Gutiérrez Adúriz kaj tri ekzemplerojn al Ionel Oneț, Centra Oficejo de UEA, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando.

Limdato: 31a de marto 2017.

Premioj: unua premio €260, dua premio €182, tria premio €104; Nova Talento €182; Infanlibro de la Jaro €546.

Ni en la reto:

La Ondo de Esperanto: <http://esperanto-ondo.ru/index.html>

Abono 2017: <http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

Elŝuteblaj libroj: <http://esperanto-ondo.ru/Libroj/Libroj.php>

Novaĵretejo La Balta Ondo: <http://sezonoj.ru/>

Radio Esperanto: <http://sezonoj.podfm.ru/esperanto/>

Halina en FB: <https://www.facebook.com/halina.gorecka.3>

Aleksander en LJ (ruse): <http://sezonoj.livejournal.com/>

Ruslingva informretejo: <http://sezonoj.livejournal.com/>

Literatura Foiro, 2016, №283

Varia, interesa kaj akurata kiel kutime estas la nova numero 283 (oktobro 2016) de *Literatura Foiro*, la antaŭlasta de la 47a jarkolekto, kies kovropaĝoj estas dediĉitaj al la naŭa arto en nia lingvo, nome bildliteraturo. Ĉi-foje en la fokuso estas la komikso *Diabolik*, per eseoj de Perla Martinelli kaj Daniele Binaghi.

Originala poezio hejmas per versaĵoj de Venelin Mitev kaj Mikaelo Bronŝtejn, dum Massimo Acciai per *La stranga tapeto* kaj Giorgio Silfer per *La eterna beleco de Anirau* proponas prozajn specimenojn de magia realismo.

Al detala eseo de Renée Triolle pri la minoraj literaturoj en Siberio laŭas literaturkritika analizo de Giorgio Silfer “Profunde dormi kaj travivi morgaŭon” pri la ĵus malaperinta Paul Gubbins. La eseo kompletigus la paĝon pri la angla aŭtoro en *Historio de la esperanta literaturo*.

Interne al la Esperanta PEN vervas du iniciatoj: la selekto pri kandidato por la literatura Nobelo, kun referendumo fare de la LF-abonantaro – Zlatoje Martinov intervjuis la selektitojn; kaj la unua ARTE en Budapeŝto, pri kiu recenzas Julian Modest.

Per recenzoj la publikon regalas ankaŭ Carlo Minnaja (pri la unua poemaro de Suso Moinhos), Leif Nordenstorm (pri konfesia verko bezonata en esperanto) kaj Marie-France Conde Rey (pri la filmo *Nupto* de Stephen Strecker kaj pri la *La knabo kaj la rivero* de Henri Bosco).

La rememora felietono de Carmel Mallia kaj la kulturpolitika filozofado de Vinko Oŝlak *Licenco por stiri skutilon* kompletigas la numeron lege frandindan.

Literatura Foiro, organo de LF-koop, de la Esperanta PEN kaj de la Lingva Komitato de Esperantio, estas ĉefredaktata de Zlatoje Martinov; asista redaktoro: Perla Martinelli.

HeKo

Ricevitaj gazetoj

Dia Regno, 2016/5; Esperanto aktuell, 2016/5; Esperanto en Skotlando, 2016/204; Esperanto, 2016/9; Frateco, 2016/115; Juna Amiko, 2016/4; La Gazeto, 2016/186; La KancerKliniko, 2016/160; La Ondo de Esperanto, 2016/11-12; La Revuo Orienta, 2016/11; La Sago, 2016/112; Monato, 2016/11; Update, 2016/75.

Mozaiko

En “Mozaiko” de tempo al tempo aperos kuir-receptoj de diverslokaj tradiciaj pladoj. En la redaktourbo de *La Ondo* tia plado (eĉ pli ol plado) estas la famaj Kenigsbergaj klopsoj. (Foto: Halina Gorecka)

Kenigsbergaj klopsoj

Somere de la jaro 2001a nia familio translokiĝis el Urala grandurbo al Kaliningrado. Danke al afabla invito de Iлона Koutny fine de septembro mi venis al Poznano por rakonti al la kursanoj de la Interlingvistikaj Studoj pri la libroeldonado de *Sezonoj*. Post mia prezento en amika konversacio la unua demando al mi estis: ĉu mi konas la Kenigsbergajn klopsojn? Certe!

Kvankam la urbonomo Kenigsbergo ne plu troveblas sur la modernaj mapoj, ĉi tiu plado daŭre estas konata kaj populara en Germanio. Ne nur en restoracioj. En Germanio estas vendataj pretaj klopsoj en ladvazetoj, ankaŭ frostigitaj fabrikaĵoj, seka miksaĵo por prepari saŭcon. Oni diras, ke ĉiu hejmmastrino en Germanio scipovas prepari ĝin. (Nu, kiel novloĝanto de la ĉefurbo de la iama Orienta Prusio, ankaŭ mi lernis tion.)

Kenigsbergaj klopsoj (“Königsberger Klopse”, de la germana “klopfen” – frapi) estas traficia germana plado el muelita viando kun saŭco.

Recepto

Farĉo. Anticipe trempu en akvo nemolan blankan bulketon, elpremu akvon kaj pecetigu per forko, aldonu 500 g da vianda farĉo (po duono el bovidaĵo kaj bovaĵo, aŭ porkaĵo kaj bovaĵo), unu kirlitan ovon, pipron kaj salon, pinĉon da muskato. Bone miksu. Fritu tranĉitan je kubetoj cepon ĝis moleco, aldonu dispremitajn anĉovojn, kiuj donas apartan pikantan guston, kaj metu al farĉo; bone miksu kaj eĉ frapetu la farĉon. Lasu ĝin flanke ripozi.

Kuirado: Verŝu en kaserolon 1,5 l da akvo, metu unu cepon, unu karoton, du laŭrajn foliojn, kvin grajnoj da nigra pipro. Kuiru buljonon ĉ. 30 minutojn sur milda fajro, filtru ĝin. Formu buletojn el farĉo (je grando de golfa pilketo). Metu ilin en la bolantan buljonon, tuj minimumigu la fajron – aliel buletoj disfalos, kuiretu ĉ. 10-15 min. Pretajn klopsojn elmetu el buljono.

Por saŭco: 50 g da butero, 45 g da faruno, duonlitro da buljono, en kiu kuiriĝis klopsoj, du ovaj flavaĵoj, tri supkuleroj da kaporoj, salo, pipro, pinĉo da sukero, suko de unu citrono.

Preparado de saŭco: Fandu buteron en poto aŭ kaserolo, ŝutu farunon, miksu kaj varmetigu. Poiomete verŝu buljonon. Seninterrompe kirlu! Stufetu sur milda fajro ĉ. 10-15 minutojn, kirlante ĝis densiĝo. Laŭdezire aldonu du ovoflavojn

miksitaĵn kun lakto, aŭ kremon. Fine, aldonu salon, sukeron kaj pipron, kaporojn kaj acidigu per citronosuko.

Antaŭ la surtabligo metu la klopsojn en saŭcon, varmetigu. Garnaĵo: kuiritaj terpomoj kun petroselo, pecetoj da marinita beto.

Kial al saŭco oni aldonas kaporojn? Ĉar fine de la 19a kaj komence de la 20a jarcentoj kaporoj estis lukso, mastrinoj kaj kuiristoj nobligis per ili la pladon, kvazaŭ pruvante sian propran bonstaton. Estas nur unu el la versioj, kompreneble. Sed mi ege ŝatas ĉi tiun saŭcon ĝuste pro kaporoj.

Nuntempe oni povas manĝi la klopsojn, kiuj estis apenaŭ konataj en Sovetunio, en kelkaj restoracioj de Kaliningrado. Kaj la plej populara novaĵretejo de la Kaliningrada regiono havas la nomon <https://klops.ru/>. Nia familio havas belan tradicion: ĉe vizitado de la apudmara banurbo Svetlogorsk (Rauschen) ni kutimas tagmanĝi en la kafejo *Veterok* (Venteto), situanta ĉe la dekliva vojo kondukanta de la supra urbo al la maro. *Veterok* estas moderpreza kafejo, ĉi tie oni servas klopsojn kun terpoma pureo kaj salato, kiu enhavas marinitan beton. La 400-grama porcio estas vere satiga. Venu kaj gustumu, aŭ provu prepari mem. Bonan apetiton!

Halina Gorecka

La redaktoro de *La Ondo* ŝategas Kenigsbergajn klopsojn en *Veterok* (Foto: H. G.).

La oktobra krucvortenigmo

Al la oktobra krucenigmo venis 9 (preskaŭ) ĝustaj respondoj. Ilin sendis Malcolm Jones (Britio), Bruno Lehtinen (Finnlando), Edeltraut Henning (Germanio), Dorota Burchardt, Zbigniew Tylkowski (Pollando), Klara Ilutoviĉ, Svetlana Konjašova, Oleg Vasiljev (Ruslando), Roland Larsson (Svedio).

La loto donis libropremion al **Oleg Vasiljev**. Ni gratulas!

Horizontale: 1. forko; 8. kvaso; 11. Kaino; 12. ikono; 14. maorio; 15. rinito; 16. Toronto; 17. konklavo; 18. Ionicerio; 19. Ontario; 20. rosinoj; 23. bonodor'; 30. romanco; 31. ostrompo; 35. neŭtrono; 39. bazilio; 40. anakondo; 41. retikulo; 42. januaro. *Vertikale:* 2. oratoro; 3. korekti; 4. ŝintoo; 5. Sokrato; 6. signaro; 7. kobolo; 9. Venecio; 10. Saturno; 11. koralo; 13. oranĝo; 20. rumo; 21. skot'; 22. najo; 24. naft'; 25. damo; 26. Romo; 27. tromboj; 28. naskiĝu; 29. kondoro; 32. stano; 33. ronko; 34. marno; 36. ŭesto; 37. risko; 38. nobla.

Pri kiu temas?

En la dua versportreto de Valentin Melnikov temas pri **Trevor Steele**. La ĝustan respondon sendis: Malcolm Jones (Britio), Lydia Lindla (Estonio), Edeltraut Henning (Germanio), Lenke Szász (Rumanio), Dorota Burchardt, Zbigniew Tylkowski, Russ Williams (Pollando), Svetlana Konjašova, Anastasia Otsterchil (Ruslando), Roland Larsson (Svedio).

Bonvolu nomi la personon, pri kiu temas en la nuna, jam la kvara versenigmo. La respondoj devas veni al la redakcia adreso antaŭ la 10a de marto 2017.

En ĉi tiu konkurso Valentin Melnikov verse prezentas dek konatajn esperantistojn, kaj via tasko estas diveni la nomojn de la prezentatoj. Post dek versportretoj ni resumos la rezulton. La plej sukcesa divenanto ricevos ekzempleron de la enciklopedio *Nia Diligenta Kolegare*, kiun venontjare eldonos *Sezonoj*.

Valentin Melnikov

Versportreto 4

Hungar', loĝanta en Eŭropo ie,
en multaj sferoj agas energie.
Redaktas, ĵurnalistas, interpretas,
kaj jen – poemoj *provizoraj* pretas,
Revuoj multas – granda fask' papera,
kaj ankaŭ sen paper' – *Foli' libera*.
Meritas legon lia verko pinta –
satiro pri *Postdom'* kadukiĝinta.
Lipharoj kaj rideto ironia
aldonas ĉarmon al heroo nia.

Spritaj splitoj kaj preskeraroj

El la kolekto de reduktoro

Kriaj postuloj por ina futbalo

Pri virinoj, ni ricevis malmultajn petojn por partopreni la teamon ... (Intervjuo: Jorge Montanari, trejnisto de Esperanta Futbala Selektitaro, 23 jun 2016, http://www.espero.com.cn/2016-06/23/content_38728201.htm)

Tempvojaĝu

Aliĝu al la 10-a Mezepoka Kunveno en Kartvelio! (Dissendolisto de moskvaj esperantistoj, <https://groups.yahoo.com/neo/groups/moskvo/conversations/messages/1878>, 4 dec 2016; vidis Valentin Melnikov)

UEA-anoj en danĝero de malintegriĝo

Alia vidpunkto estas ke se disfalas la membroj en Ameriko, Azio kaj Orienta Eŭropo... disfalas la nombron de aliĝintoj. (komento de Fernando Pita, 16 dec 2016, <http://www.liberafolio.org/2016/12/16/la-membrokvanto-de-uea-draste-falegis>)

La vojo al duobla membraro

Duonigo de individuaj membroj de UEA (Roland Schnell, diskutlisto <https://de.groups.yahoo.com/neo/groups/esperanto-berlin/info>, 20 dec 2016; atentigis Birke Dockhorn)

La nepoj nun agas

Sed en vero, ni vivas en epoko de nepagemuloj. (komento de Lee Miller, 16 dec 2016, <http://www.liberafolio.org/2016/12/16/la-membrokvanto-de-uea-draste-falegis>)

Sen er-aro

Via patro <...> tiu granda ulo kun fieraj lipharo, edzinigis virineton kun malhelaj okuloj. (*De Kārlis al Carlo. Rememoroj.* Carlo Nicolodi, Trad. Edmond Ludwig, *Espéranto France-Est*, 2016, p. 15)

EU kaj la mondfino

Se EU havus sian identecan lingvon <...> ĝi same kiel Britio kaj Usono, povus esence vastigi sian "molan" influon al la resto de la mondo. (Zlatko Tišljarić: *Kiel Esperanto povus grave fortigi la influon de EU en aliaj mondopartoj II Eŭropa Bulteno*, 2016, №164, p. 2, <http://www.europo.eu/eo/documentloader.php?id=460&filename=eb-164-2016-10.pdf>)

Plukis **István Ertl**

Ĉu vi ŝatas nian gazeton?

*Vi povas ricevadi ĝin dum la tuta jaro 2017
ĝis la sekvaj Kristnasko kaj Novjarfesto.*

Nur 15 eŭroj por la tuta jaro.

Literatura suplemento jarfine.

<http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

Feliĉan novan jaron 2017!

